

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ ТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»
(для студентів ОП «Менеджмент»
усіх форм навчання)**

Київ - 2024

УДК 339.9 (073)

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Міжнародні економічні відносини» (для студентів ОП «Менеджмент» усіх форм навчання) укл. Панченко В.Г. – МДУ, 2024. – 52 с.

Рецензент:

Балабанова Н.В., к.н. з держ.упр., доцент, в.о. завідувача кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Маріупольського державного університету

Затверджено на засіданні Вченої ради економіко-правового факультету МДУ

Протокол №5 від 18.12.2024 р.

© Панченко В.Г., 2024

© Київ, МДУ, 2024

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Структура навчальної дисципліни.....	5
Програма навчальної дисципліни	6
Плани семінарських занять.....	10
Варіанти модульних контрольних робіт	23
Індивідуальні завдання.....	25
Контрольні питання.....	27
Тестовий контроль.....	29
Оцінювання успішності студентів.....	51
Список рекомендованої літератури.....	50

ПЕРЕДМОВА

Мета та завдання навчальної дисципліни. Дисципліна «Міжнародні економічні відносини» спрямована на формування у студентів теоретичних знань, а також розвитку практичних навичок у сфері міжнародних економічних відносин, їхніх форм, методів та механізмів реалізації.

Основні завдання курсу:

- ✓ вивчення особливостей міжнародної економічної системи, закономірностей її розвитку та методів аналізу політико-правового, економічного, соціально-культурного середовища й інфраструктури міжнародної економічної діяльності;
- ✓ засвоєння знань щодо регулювання міжнародних економічних відносин, функціонування міжнародної валютної системи, процесів економічної інтеграції;
- ✓ оволодіння навичками застосування здобутих знань у сфері міжнародної економічної діяльності України.

Предмет вивчення навчальної дисципліни є система економічних відносин, що формується між національними економіками різних країн на базі міжнародного поділу праці.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є:

– формування наступних загальних компетентностей:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

– формування наступних фахових компетентностей:

Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати отримані результати.

Здатність аналізувати і роз'яснювати завдання у фінансовій сфері.

Здатність проводити економічний аналіз діяльності суб'єктів господарюванню; оцінку їх конкурентоспроможності.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
ЗМ 1. СУТНІСТЬ І СЕРЕДОВИЩЕ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ												
Тема 1. Міжнародна економічна система	12	2	2			8		1	-			11
Тема 2. Національні економіки та їх взаємодія	12	2	2			8		1	-			11
Тема 3. Міжнародний поділ праці	12	2	2			8		-	2			11
Разом за змістовим модулем 1	36	6	6			24		2	2			33
ЗМ 2. ФОРМИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН												
Тема 4. Міжнародна торгівля. Міжнародна торгова політика	16	4	4			8		2	2			11
Тема 5. Міжнародний науково-технологічний обмін	12	2	2			8		1	-			11
Тема 6. Міжнародний рух капіталу	14	4	2			8		1	2			11
Тема 7. Світовий ринок праці та міжнародна трудова міграція	12	2	2			8		2	2			11
Тема 8. Міжнародні валютно-фінансові відносини	12	2	2			8		-	-			11
Разом за змістовим модулем 2	66	14	12			40		6	6			55
ЗМ 3. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ												
Тема 9. Інтеграційні процеси у світовому господарстві.	12	2	2			8		1	-			11
Тема 10. Інтеграція України у світову економіку	14	4	4			8		1	2			11
Разом за змістовим модулем 3	26	6	6			16		2	2			22
Модуль 2												
ІНДЗ					20						20	
Усього годин	150	26	24		20	80	150	10	10		20	110

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 СУТНІСТЬ І СЕРЕДОВИЩЕ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Тема 1. Міжнародна економічна система.

Сутність міжнародних економічних відносин. Об'єкт і головні суб'єкти міжнародних економічних відносин. Форми та рівні розвитку міжнародних економічних відносин. Особливості розвитку сучасних міжнародних економічних відносин. Фактори розвитку міжнародних економічних відносин. Природно-географічні відмінності. Соціально-економічні умови. Науково-технічний прогрес.

Середовище міжнародних економічних відносин, його структуризація й особливості. Елементи внутрішнього та зовнішнього середовища міжнародних економічних відносин. Політико-правове середовище. Соціально-культурне середовище. Економічне середовище. Інтернаціоналізація міжнародних економічних відносин. Глобалізація та економічний раціоналізм. Особливості інтернаціоналізації в умовах глобального економічного середовища.

Тема 2. Національні економіки та їх взаємодія.

Світове господарство як полісистемне утворення. Етапи формування світового господарства. Національні економіки та їх систематизація. Систематизація країн світу по регіональному признаку. Систематизація країн світу по організаційному признаку. Систематизація країн світу по економічному признаку.

Соціально-економічні підсистеми світового господарства. Критерії визначення соціально-економічних підсистем світового господарства. Характеристика країн з розвинутою економікою. Характеристика країн з перехідною економікою. Характеристика країн, що розвиваються. Глобалізація та економічний раціоналізм. Економічна залежність та взаємозв'язок країн світу. Національна економічна безпека. Міжнародна економічна безпека.

Тема 3. Міжнародний поділ праці.

1. Сутність міжнародного поділу праці. Напрями розвитку міжнародного поділу праці. Міжнародна кооперація виробництва. Економічні ефекти участі країни в міжнародному поділі праці. Міжнародна спеціалізація як один з напрямів міжнародного поділу праці. Сучасні тенденції у міжнародному поділі праці. Показники, що характеризують рівень участі країни в МПП. Рівні регулювання міжнародних економічних відносин.

Глобальні проблеми світової економіки. Основні напрями міжнародного економічного співробітництва в вирішенні глобальних проблем людства. Концепція нового міжнародного економічного порядку.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 ФОРМИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Тема 4. Міжнародна торгівля. Міжнародна торгова політика.

Еволюція теорій міжнародних економічних відносин. Меркантилізм, теорія

абсолютних і порівняльних переваг. Моделі Хекшера-Оліна, Хекшера- Оліна-Самуельсона і парадокс Леонтьєва. Розвиток неофакторних і неотехнологічних моделей. Динамічні моделі міжнародної конкурентоспроможності.

Зовнішня, міжнародна та світова торгівля. Показники масштабів, структури, динаміки й результативності міжнародної торгівлі. Види міжнародної торгівлі. Торгівля товарами й послугами. Традиційна торгівля, торгівля у межах кооперації, зустрічна торгівля. Торгівля безпосередня та через посередників. Біржова торгівля, міжнародні аукціони й тендери. Ціноутворення у міжнародній торгівлі.

Особливості регулювання міжнародної торгівлі. Рівні регулювання міжнародної торгівлі. Протекціонізм та лібералізм. Методи та інструменти регулювання міжнародної торгівлі товарами та послугами. Тарифне і нетарифне регулювання міжнародних торгово-економічних відносин.

Тема 5. Міжнародний науково-технологічний обмін.

Технологій в системі світового виробництва. «Нова економіка». Світовий ринок технологій. Об'єкти та суб'єкти світового ринку технологій.

Класифікація технологій. Інноваційні технології. Форми трансферу технологій: патентна угода, патент, ліцензійна угода, ліцензія, «ноу-хау», лізинг, франчайзинг та ін.. Некомерційні форми руху технологій. Міжнародна передача технологій. Міжнародне технічне сприяння. Шляхи передачі технологій на міжнародному ринку технологій. Основні високотехнологічні галузі. Технологічна політика ТНК. Розвиток міжнародної технічної допомоги. Сучасні тенденції розвитку міжнародного науково-технологічного обміну.

Тема 6. Міжнародний рух капіталу.

Сутність і мотивація міжнародного руху капіталу. Теорії міжнародного руху капіталу. Показники руху капіталу. Характерні риси сучасного етапу міжнародного руху капіталу. Міжнародний ринок капіталу.

Форми міжнародної інвестиційної діяльності. Прямі й портфельні інвестиції. Транснаціональні корпорації. Міжнародні спільні підприємства. Порівняльна характеристика форм міжнародного бізнесу. Форми та методи регулювання міжнародного інвестування. Розвиток багатонаціонального підприємництва в системі світового господарства. Суть та основні риси транснаціоналізації. Транснаціональні корпорації в системі світового господарства.

Міжнародний кредит і його сутність та функції в сучасній економіці. Фактори розвитку міжнародних кредитних відносин. Зовнішній борг. Чинники, що зумовлюють виникнення проблем зовнішньої заборгованості. Шляхи й механізми вирішення проблеми зовнішньої заборгованості в світовому господарстві. Регіональні зміни у сфері зовнішніх позичань.

Тема 7. Світовий ринок праці та міжнародна трудова міграція.

Особливості формування й розвитку світового ринку праці. Етапи розвитку міжнародної міграції робочої сили. Вплив процесів транснаціоналізації на міжнародну міграцію робочої сили. Напрямки міграції робочої сили. Сутність і основні види міжнародної міграції робочої сили.

Вплив міграції на ринок праці. Основні риси сучасного міжнародного ринку праці. Основні світові ринки та експортери робочої сили. Місце мігрантів в структурі сучасного ринку праці. Форми сучасних міграційних процесів. Наслідки міжнародної

еміграції та імміграції робочої сили. Наслідки для країн еміграції робочої сили. Наслідки для країн імміграції робочої сили. Економічні ефекти міграції робочої сили. Регулювання міжнародних міграційних процесів. Рівні регулювання міграції трудових ресурсів. Методи та інструменти регулювання трудової міграції.

Тема 8. Міжнародні валютно-фінансові відносини.

Світовий фінансовий ринок, його структура та складові. Особливості функціонування світової фінансової системи. Механізм перерозподілу фінансових ресурсів світової економіки. Основні учасники світового фінансового ринку. Світові фінансові центри. Сучасні тенденції розвитку світового фінансового ринку. Фінансова глобалізація. Позитивні та негативні наслідки глобалізації фінансових ресурсів світового господарства. Інфраструктура світового фінансового ринку.

Валютні ринки, їх види та структура. Учасники валютного ринку. Функції валютного ринку. Моделі валютного ринку. Котирування валют. Основні валютні операції. Валютний арбітраж. Операції на ринку євровалют. Валютна політика. Національні, міжнародні й світова валютні системи. Еволюція світової валютної системи. Система золотого стандарту, Бреттон-Вудська і Ямайська системи. Європейська валютна система.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3 МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ

Тема 9. Інтеграційні процеси у світовому господарстві.

Сутність, головні передумови й цілі інтеграційних процесів. Економічна інтеграція. Розвиток інтеграційних процесів. Мета та ознаки інтеграційних процесів. Етапи інтеграційного процесу. Зона вільної торгівлі. Митний союз. Загальний ринок. Економічний союз. Валютний союз. Повна економічна та політична інтеграція. Основні форми та рівні сучасної економічної інтеграції.

Проблеми і перспективи світової (глобальної) інтеграції. Економічні наслідки інтеграції країн. Розвиток регіональної економічної інтеграції. Європейські інтеграційні процеси. Європейський Союз. Інтеграція східноєвропейських країн. Північноамериканська економічна інтеграція. Економічна інтеграція у Латинській Америці. Потенціал і особливості регіональної інтеграції країн Азії. Інтеграційні зусилля арабських країн. Інтеграційні взаємозв'язки країн Африки.

Тема 10. Інтеграція України у світову економіку.

Передумови, особливості та шляхи інтеграції України до світового господарства. Інтеграційні пріоритети української економіки. Внутрішньоекономічні фактори інтеграції України до світового господарства. Україна на світовому ринку товарів, послуг, технологій. Україна у процесах міжнародного руху капіталу та робочої сили.

Експортно-імпортна діяльність українських підприємств. Іноземна та зарубіжна інвестиційна діяльність. Результативність діяльності українських підприємств на міжнародних ринках. Проблеми й перспективи розвитку міжнародного бізнесу в Україні. Інтеграційні пріоритети України.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1

Міжнародна економічна система

1. Сутність міжнародних економічних відносин (МЕВ). Об'єкт і головні суб'єкти МЕВ.
2. Форми та рівні МЕВ.
3. Середовище МЕВ, його структуризація й особливості.
4. Особливості розвитку сучасних МЕВ.
5. Інтернаціоналізація МЕВ.
6. Глобалізація та економічний раціоналізм.

Питання до обговорення:

1. Пояснити сутність МЕВ. Визначити об'єкт і головні суб'єкти МЕВ.
2. Дайте характеристику формам та рівням МЕВ.
3. Особливості розвитку сучасних МЕВ.
4. Сутність середовища МЕВ. Його структуризація й особливості.
5. Фактори розвитку міжнародних економічних відносин.
6. Глобалізація та економічний раціоналізм.
7. Назвіть особливості інтернаціоналізації в умовах глобального економічного середовища.

Тематика творчих завдань:

1. Значення світогосподарських зв'язків для національної економіки.
2. Глобальні проблеми сучасності: причини, наслідки, шляхи вирішення.
3. Економічна безпека і проблеми її забезпечення в сучасній світовій економіці.

Практичне завдання 1.1

Україна здійснила закупівлю партії індійського чаю. Визначити які форми МЕВ було використано при здійсненні цієї операції.

Практичне завдання 1.2

Іноземна фірма реставрує готель в Києві. Які товари, що використовуються фірмою, можна вважати з точки зору міжнародної економіки торговими, а які — неторговими.

Практичне завдання 1.3

Іноземна фірма реставрує площу Ринок у Львові. Які товари, що використовує фірма, можуть вважатися торговими, а які неторговими?

Практичне завдання 1.4

Україна протягом декількох років брала іноземні позики, строк оплати яких настав. Щоб платити за боргами, уряд України збільшує податки, внаслідок чого падає споживання. Як вплине на становище України наявність у економіці неторгових товарів?

Тема 2

Національні економіки та їх взаємодія

1. Світове господарство як полісистемне утворення.
2. Етапи формування світового господарства.

3. Національні економіки та їх систематизація.
4. Соціально-економічні підсистеми світового господарства.

Питання до обговорення:

1. Пояснити сутність світового господарства як полісистемного утворення.
2. Дайте характеристику основним теоріям розвитку світового господарства.
3. Визначити етапи формування світового господарства.
4. Дати визначення поняттю «національна економіка» та навести їх систематизацію.
5. Систематизація країн світу за регіональною ознакою.
6. Систематизація країн світу за організаційною ознакою.
7. Систематизація країн світу за економічною ознакою.
8. Охарактеризувати соціально-економічні підсистеми світового господарства.
9. Характеристика країн з розвинутою економікою.
10. Характеристика країн з перехідною економікою.
11. Характеристика країн, що розвиваються.
12. Економічна залежність та взаємозв'язок країн світу.
13. Розкрити сутність міжнародної економічної безпеки.
14. Дати характеристику міжнародному економічному порядку.

Тематика творчих завдань:

1. Національна економічна безпека України: шляхи її забезпечення.
2. Виробництво і споживання продовольства в світовій економіці.
3. Україна в системі міжнародних економічних відносин.

Практичне завдання 2.1

У яких межах рівноважна ціна на товар на світовому ринку може відрізнитись від рівноважних цін на цей же товар в кожній з країн, що торгують? Можливо, щоб внутрішня ціна кожної з країн була вище ніж світова рівноважна ціна?

Практичне завдання 2.2

Функція попиту на пшеницю в країні X має наступний вид: $D=100-20P$, а функція пропозиції $S=20+20P$. В країні Y функція попиту на пшеницю має наступний вигляд: $D^*=80-20P$, а функція пропозиції $S^*=40+20P$.

Визначити:

- А) внутрішню рівноважну ціну в обох країнах за умови відсутності міжнародного обміну,
- Б) рівень міжнародної ціни, яку буде встановлено за умови торгівлі між країнами (транспортні витрати дорівнюють 0),
- В) обсяги торгівлі.

Практичне завдання 2.3

Попит та пропозиція на ринку радіоприймачів в США та Японії мають наступний вигляд:

Ціна, долл	США		Японія	
	Обсяг попиту, млн.шт	Обсяг пропозиції, млн.шт.	Обсяг попиту, млн.шт	Обсяг пропозиції, млн.шт.
5	5	2	2,5	1
10	4	3	2	3
15	3	4	1,5	5
20	2	5	1	7

Визначити:

А) рівень рівноважної ціни для кожної країни, Б) яка країна буде експортувати радіоприймачі, В) обсяг експорту.

Тема 3

Міжнародна економічна діяльність

2. Сутність міжнародного поділу праці.
3. Рівні регулювання міжнародних економічних відносин.
4. Глобальні проблеми світової економіки.

Питання до обговорення:

1. Розкрити сутність міжнародного поділу праці. Визначити напрями розвитку міжнародного поділу праці.
2. Пояснити економічні ефекти участі країни в міжнародному поділі праці.
3. Визначити рівні регулювання міжнародних економічних відносин.
4. Назвати головні міжнародні організації, які здійснюють правове регулювання міжнародних економічних відносин на національному, міжнародному і наднаціональному рівнях.
5. Сучасні тенденції у міжнародному поділі праці. Показники, що характеризують рівень участі країни в МПП.
6. Визначити глобальні проблеми світової економіки.
7. Охарактеризувати основні напрями міжнародного економічного співробітництва в вирішенні глобальних проблем людства.
8. Пояснити концепцію нового міжнародного економічного порядку.

Тематика творчих завдань:

1. Україна в міжнародному поділі праці: стан, проблеми та перспективи.
2. Проблеми сучасного етапу розвитку світового господарства.
3. Співробітництво країн у забезпеченні безпеки.

Практичне завдання 3.1

Якщо Україна експортує до Туреччини продукцію чорної металургії, а імпортує звідти продукцію легкої промисловості, можна це вважати:

1. міжнародним розподілом праці;

2. міжнародною кооперацією праці;
3. міжнародним розподілом факторів виробництва;
4. першим, другим та третім одночасно.

Практичне завдання 3.2

Припустимо, Україна продає в Німеччину сірку, а Німеччина в Україну обладнання. Чи можна вважати це міжнародним поділом праці, міжнародною кооперацією праці, міжнародним поділом інших факторів виробництва або першим, другим і третім разом?

Тема 4

Міжнародна торгівля.

1. Теорія абсолютних і порівняльних переваг
2. Теорія міжнародної торгівлі Хершера-Оліна
3. Альтернативні теорії міжнародної торгівлі.
4. Міжнародна торгівля.
5. Торгівля товарами та послугами.
6. Особливості регулювання міжнародної торгівлі.
7. Методи та інструменти регулювання міжнародної торгівлі товарами та послугами.
8. ГАТТ/СОТ

Питання до обговорення:

1. Меркантилізм, теорія абсолютних і порівняльних переваг.
2. Проаналізувати моделі Хершера-Оліна-Самуельсона і парадокс Леонтьєва.
3. Розвиток неофакторних і неотехнологічних моделей.
4. Характеристика зовнішньої, міжнародної та світової торгівлі.
5. Проаналізувати види міжнародної торгівлі.
6. Торгівля товарами та послугами.
7. Сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі.
8. Географічна структура світової торгівлі: стан і перспективи.
9. Протекціонізм та лібералізм. Вплив протекціонізму на виробництво і добробут.
10. Дати характеристику тарифних та нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі.
11. Визначити вплив тарифних та нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі на добробут країни.
12. Проаналізувати типи зовнішньоторговельної політики держав, зовнішньоторговельної політики переважає в Україні.
13. Дати визначення та характеристику митному тарифу на імпорт.
14. Дати визначення та характеристику експортному тарифу.
15. Дати визначення та характеристику квотуванню. Види квотування.
16. Добровільні обмеження експорту.
17. Експортні субсидії.
18. Демпінг.

19. Приховані методи регулювання міжнародної торгівлі.
20. Охарактеризувати діяльність ГАТТ/СОТ.

Тематика творчих завдань:

1. Тенденції розвитку світового ринку сільськогосподарської продукції.
2. Тенденції розвитку світового ринку машинобудування.
3. Позиції країн світу (за вибором) на світовому ринку (за вибором).

Практичне завдання 4.1

Витрати праці (в годинах) на виробництво сиру та трикотажу в Росії та Німеччини наступні:

Продукція	Росія	Німеччина
Сир (кг на годину)	5	1
Трикотаж (м ² за годину)	1	3

В виробництві якого товару має абсолютні переваги кожна країна? Чому? Визначити вигаш від торгівлі Росії та Німеччини, якщо вони обмінюють 5 кг сиру на 3 м² трикотажу. Визначити вигаш від торгівлі Росії та Німеччини, якщо вони обмінюють 5 кг сиру на 6 м² трикотажу.

Практичне завдання 4.2

Припустимо, що дві країни виробляють тільки два товари - цукор та сталь. Рівень витрат на їх виробництво визначається наступними даними:

Країни	Витрати на виробництво 1 тони сталі	Витрати на виробництво 1 тони цукру
Країна А	150	100
Країна Б	120	120

Визначити:

А) Чи має країна А абсолютні переваги в виробництві сталі? Б) Чи має країна Б порівняльні переваги в виробництві цукру? В) Які товари будуть експортувати та імпортувати країни?

Практичне завдання 4.3

США можуть продукувати товар Х більш ефективно, ніж Великобританія. Проте США імпортують Х із Великобританії. Поясніть чому.

Практичне завдання 4.4

Витрати праці (у годинах) на виробництво печива та цукерок в Україні та Польщі такі:

	Печиво	Цукерки
Україна	12	4
Польща	2	8

Визначити:

А) У виробництві якого товару Україна має відносну перевагу і чому?

Б) Розрахуйте альтернативну ціну цукерок, виражену через ціну печива, для України та для Польщі.

В) В якому інтервалі буде знаходитись ціна рівноваги на цукерки у випадку розвитку торгівлі між двома країнами?

Г) Якщо відносна ціна рівноваги на цукерки внаслідок торгівлі буде дорівнювати 4, на якому з товарів буде спеціалізуватися кожна з країн і чому?

Д) Підрахуйте вигаш Польщі від торгівлі, якщо вона буде спеціалізуватися на

виробництві печива.

Практичне завдання 4.5

Українська ферма продукує пшеницю та молоко, для чого максимально може використати 800 год праці та 1200 га землі. Виробництво 1 т пшениці потребує 20 год. праці та використання 10 га землі. Виробництво 1 т молока потребує 8 год. праці та 16 га землі.

А. Які фактори виробництва відносно більш інтенсивно використовуються для виробництва пшениці? Які – для молока?

Б. Чи може ферма виробити 50 т молока та 90 т пшениці одночасно?

Практичне завдання 4.6

Магнітофони є відносно трудомістким товаром, вони вимагають для виробництва 30 год праці та 6 га землі та продаються за 90 дол. США кожний. Авокадо – товар, що потребує відносно більших витрат землі. На виробництво 1 т авокадо необхідно 1,5 год праці та 6 га землі, при цьому 1 т авокадо можна продати за 6 дол. США.

А. Якщо в США 180 млн. працівників та 300 млн. га землі, а в Мексиці – 60 млн працівників та 75 млн. га землі, то в якому співвідношенні буде здійснюватись торгівля двома товарами між США та Мексикою?

Б. Чому спеціалізація в реальній торгівлі може бути цілком іншою, ніж впливає з теорії співвідношення факторів виробництва?

Практичне завдання 4.7

Виробництво шинки і пива в Україні та Чехії виглядає так:

	Україна	Чехія
Шинка (кг/год.)	10	2
Пиво(л/год.)	2	6

Визначити:

А. У виробництві якого товару Україна має абсолютну перевагу? У виробництві якого товару Чехія має абсолютну перевагу? Чому?

Б. Підрахуйте виграш від торгівлі відповідно України та Чехії, якщо вони обмінюють 10 кг шинки на 6 л пива.

В. Підрахуйте виграш від торгівлі відповідно України та Чехії, якщо вони обмінюють 10 кг шинки на 12 л пива.

Тема 5

Міжнародний науково-технологічний обмін

1. Технології в системі світового виробництва
2. Світовий ринок технологій
3. Класифікація технологій.
4. Міжнародна передача технологій. Міжнародне технологічне сприяння.

Питання до обговорення:

1. Яка роль в сучасній світовій економіці відводиться НТР?
2. Яке значення вкладене в термін «дематеріалізація виробництва»?
3. В чому виявляється еволюція міжнародних виробничих систем?
4. Поясніть значення поняття «нова економіка».

5. Характеристика світового ринку технологій.
6. Характеристика об'єктів та суб'єктів світового ринку технологій.
7. Класифікація технологій.
8. Дайте характеристику інноваційних технологій.
9. Приведіть форми трансферу технологій.
10. Що таке патент, патентна угода? На що не розповсюджується дія патенту?
11. У чому виявляється суть міжнародного ліцензування?
12. Що таке ліцензійна угода, ліцензія? Характеристика ліцензій.
13. Що таке «ноу-хау». Характеристика «ноу-хау» в МЕН.
14. Що таке франчайзинг? Його роль в розвитку світового господарства?
15. Приведіть приклади некомерційних форм руху технологій.
16. Міжнародна передача технологій. Міжнародне технічне сприяння.

Практичне завдання 5.1

Світова ціна деревини становить 10 дол. США за одиницю, світова ціна алюмінію – 24 дол. за одиницю. На виробництво одиниці деревини всередині країни необхідно 2 год, а на виробництво одиниці алюмінію – 8 год. На виробництво одиниці третього, неторгового товару – цегли треба 100 год.

А. Які товари країна буде експортувати і якою буде ціна цегли?

Б. У результаті працезберігаючого технічного прогресу кількість годин, необхідних для виробництва алюмінію, скоротилась до 6. Якою буде відповідь на питання А?

В. У результаті працезберігаючого технічного прогресу кількість годин, необхідних для виробництва одиниці алюмінію, скоротилась б до 4. Якою буде відповідь на питання А?

Практичне завдання 5.2

Американська компанія «Майкрософт» продає за ліцензіями нову версію програмного продукту. Який спосіб оплати за ліцензію – роялті, паушальний платіж, участь у прибутках чи участь у власності – ви включили б до ліцензійної угоди, здійснюючи продаж програми:

- а) індивідуальним користувачам;
- б) компаніям, що розробляють прикладні програми, які працюють у цьому програмному продукті;
- в) компанії, яка прагне стати генеральними дистриб'ютором всієї продукції «Майкрософт»?

Тематика творчих завдань:

1. Сучасні тенденції розвитку світового ринку технологій.
2. Україна на світовому ринку технологій.
3. Доцільність міжнародної передачі технологій.

Тема 6

Міжнародний рух капіталу

1. Сутність і мотивація міжнародного руху капіталу.
2. Форми міжнародної інвестиційної діяльності. Прямі і портфельні інвестиції.
3. Сутність і мотивація міжнародного бізнесу.
4. Міжнародний ринок капіталу.

Питання до обговорення:

1. Сутність і мотивація міжнародного руху капіталу.
2. Охарактеризуйте особливості сучасного руху капіталу.
3. Форми міжнародної інвестиційної діяльності.
4. Сутність прямих і портфельних інвестицій. В чому їх різниця?
5. Назвіть сутність і мотивація міжнародного бізнесу. Охарактеризуйте типи й види міжнародного бізнесу.
6. Суть та основні риси транснаціоналізації.
7. Транснаціональні корпорації в системі світового господарства, їх характеристика.
8. Міжнародний ринок капіталу, його особливості та характеристика.
9. В чому сутність міжнародної технічної допомоги?
10. Назвіть форми та методи регулювання міжнародного інвестування.
11. Міжнародний кредит як елемент міжнародного ринку позичкових капіталів.
12. Фактори розвитку міжнародних кредитних відносин.
13. Проаналізувати проблему зовнішньої заборгованості.
14. Визначити шляхи й механізми вирішення проблеми зовнішньої заборгованості в світовому господарстві.

Тематика творчих завдань:

1. Особливості участі України у міжнародному русі капіталу.
2. Взаємозв'язок іноземних інвестицій та економічного росту країни.
3. Зовнішній борг України: показники та їх динаміка.

Практичне завдання 6.1

Що з нижчезазначеного є прямими інвестиціями:

- а) Канадський інвестиційний фонд придбає казначейські векселя Міністерства фінансів США на суму 50 млн. дол.,
- б) Французький банк придбає акції шведської автомобільної компанії на суму 10 млн. дол. Загальна сума випуску акцій автомобільною компанією складає 250 млн. дол.
- в) японська та китайська компанії створили в Шанхаї спільну консалтингову компанію з рівними частками в статутному фонді,
- г) МБРР надає країні позику на структурну перебудову вугільної промисловості у розмірі 500 млн. дол.

Практичне завдання 6.2

Які з наведених прикладів інвестицій вважаються прямими, а які портфельними?

А. Український банк купив акції російської компанії «Лукойл» на 20 млн. дол. Загальна сума випуску акцій становить 600 млн. дол.

Б. Польський банк купив будинок у Львові, в якому відкрив свою філію в Україні.

В. Харківський тракторний завод збільшив свою частку в статутному капіталі СП, яке зареєстроване в Росії, з 51 до 75 %.

Г. Українська фірма за дорученням клієнта з ФРН купила 11% поточного випуску акцій «Укртрансавто».

Д. Канадська фірма «МакДональдс» відкрила ще один ресторан у Києві.

Е. Українсько-американський інвестиційний фонд розмістив 100 млн. дол. США в українських державних короткострокових зобов'язаннях та облігаціях державної позики.

Обґрунтуйте свою відповідь.

Практичне завдання 6.3

Яка з наведених нижче угод належить до портфельних інвестицій:

а) Харківський тракторний завод збільшив свою частку в статутному капіталі спільного підприємства в Казахстані зі збуту тракторів з 35 до 50 %;

б) Приватбанк ввозить 100 млн. дол. готівкою з США для забезпечення попиту на долари своїх клієнтів;

в) «Світоч» розміщує 5 млн. дол. на короткостроковому депозиті в американському банку;

г) Укрсоцбанк вкладає 50 млн. дол. в облігації американського інвестиційного фонду;

д) Американський фонд сприяння конверсії надає пільговий кредит українському оборонному підприємству?

Обґрунтуйте свою відповідь.

Практичне завдання 6.4

У 70-х на початку 80-х років латиноамериканські країни активно брали позики, що призвело до боргової кризи. Водночас країни Південно-Східної Азії активно інвестували свій капітал, що дало їм змогу зробити економічний ривок. Під кутом зору теорії міжчасової торгівлі:

а) які країни схилилися до поточного, а які — до майбутнього споживання;

б) для якої групи країн реальна процентна ставка за міжнародними позиками буде вищою;

в) які товари — поточного чи майбутнього споживання буде експортувати та імпортувати кожна з груп країн;

г) з яких додаткових причин міжнародні кредити можуть надаватися Латинській Америці за вищими процентними ставками, ніж країнам Південно-Східної Азії?

Практичне завдання 6.5

«Кока-Кола», американський виробник прохолоджувальних напоїв, продає їх концентрат в Україну. Однак Україна запроваджує високе імпортне мито на ввезення «Кока-Коли», щоб захистити українських виробників, і збільшує податки на прибуток іноземних компаній. Що може зробити «Кока-Кола»:

а) щоб не віддавати частку українського ринку місцевим конкурентам;

б) скоротити обсяг податків на прибуток, які виплачуються в Україні;

в) гарантувати цілісність своїх активів в Україні?

Практичне завдання 6.6

В якій з країн буде більша схильність до поточного, а в якій до майбутнього споживання:

а) Туркменістані, де є великі запаси газу, які не потребують значних інвестицій для їх розробки;

б) Японії, яка випереджає інші країни за темпами розвитку новітніх технологій;

в) Естонії, яка активно здійснює, економічні реформи і швидко перейшла до ринкової економіки?

Обґрунтуйте свою відповідь.

Тема 7

Світовий ринок праці та міжнародна трудова міграція

1. Особливості формування й розвитку світового ринку праці.
2. Сутність і основні види міжнародної міграції робочої сили.
3. Основні риси сучасного міжнародного ринку праці.
4. Сутність і основні види міжнародної міграції робочої сили.
5. Форми сучасних міграційних процесів.
6. Регулювання міжнародних міграційних процесів.

Питання до обговорення:

1. Охарактеризувати особливості формування й розвитку світового ринку праці. Визначити етапи розвитку міжнародної міграції робочої сили.
2. Охарактеризувати вплив процесів транснаціоналізації на міжнародну міграцію робочої сили.
3. Визначити напрямки міграції робочої сили.
4. Як впливає міграція на ринок праці.
5. Охарактеризувати основні риси сучасного міжнародного ринку праці.
6. Визначити основні світові ринки та експортери робочої сили.
7. Визначити сутність і основні види міжнародної міграції робочої сили.
8. Охарактеризувати форми сучасних міграційних процесів.
9. Регулювання міжнародних міграційних процесів.
10. Проаналізувати наслідки для країн еміграції робочої сили.
11. Проаналізувати наслідки для країн імміграції робочої сили.
12. Регулювання міжнародних міграційних процесів.
13. Рівні регулювання міграції трудових ресурсів.
14. Охарактеризувати методи та інструменти регулювання трудової міграції.

Тематика творчих завдань:

1. Україна на світовому ринку праці.
2. Наслідки сучасних процесів міграції в Україні на її економічний розвиток.
3. Перспективи розвитку міжнародної міграції населення.
4. Демографічні прогнози міжнародних організацій.
5. «Витік умів» в сучасному світі: причини, напрямки, оцінка наслідків.

Практичне завдання 7.1

Які кроки уряду США приведуть до більшого зростання міжнародної міграції і чому (розкрийте зміст та суть кожного кроку):

- а) лібералізація правил виїзду громадян зі своєї країни за кордон; б) лібералізація правил в'їзду в країну з-за кордону;
- в) прийняття програми економічної допомоги країнам, що розвиваються;
- г) прийняття програми диверсифікації географічної структури імміграції?

Практичне завдання 7.2

У моделі специфічних факторів виробництва імміграція в малу країну впливає:

- а) на процентну ставку і земельну ренту (доходи від капіталу і землі);
 - б) на рівень середньої заробітної плати в малій країні;
 - в) на перерозподіл доходів у малій країні, що імпортує робочу силу;
 - г) на зміну умов торгівлі малої країни.
- Що потрібно зробити, щоб уникнути соціальної напруженості внаслідок імміграції?

Практичне завдання 7.3

У чому полягає вплив імміграції на виробництво трудомісткого та капіталомісткого товарів у країні, що приймає:

- а) за моделлю факторів виробництва Хекшера — Оліна;
- б) за моделлю специфічних факторів виробництва?

Практичне завдання 7.4

Україна виробляє цукор, використовуючи два фактори виробництва — землю і працю. Граничний продукт праці кожного робітника, виражений у доларах, скорочується зі зростанням їх кількості таким чином:

Кількість робітників	1	2	3	4	5	6
Граничний продукт	12	10	8	6	4	2

А. Від чого залежить реальна заробітна плата робітників?

Б. Якщо власник землі наймає трьох українських працівників, якою буде їхня сукупна заробітна плата?

Тема 8

Міжнародні валютно-фінансові відносини

1. Світовий фінансовий ринок, його структура та складові.
2. Сучасні тенденції розвитку світового фінансового ринку.

3. Інфраструктура світового фінансового ринку.
4. Поняття валюти та її види. Валютний курс. Котирування валюти.
5. Валютні ринки, їх види та структура.
6. Національні, міжнародні і світові валютні системи.

Питання до обговорення:

1. Світовий фінансовий ринок, його структура та складові.
2. Механізм перерозподілу фінансових ресурсів світової економіки.
3. Основні учасники світового фінансового ринку. Світові фінансові центри.
4. Позитивні та негативні наслідки фінансових ресурсів світового господарства.
5. Інфраструктура світового фінансового ринку.
6. Дати визначення поняття валюти. Визначити види валют.
7. Валютний курс, його сутність. Види валютних курсів.
8. Теорії валютного курсу: загальна характеристика.
9. Конвертованість валют. Котирування валют.
10. Валютний паритет і валютний курс.
11. Національні, міжнародні й світова валютні системи.
12. Валютна політика. Пояснити основні методи валютної політики, навести приклади їх застосування.

Тематика творчих завдань:

1. Фінансові піраміди.
2. Особливості функціонування світового фінансового ринку.
3. Світовий ринок золота: сутність, специфіка та перспективи розвитку.
4. Вплив МВФ на світову економіку.

Практичне завдання 8.1

Яким є обмінний курс між дол. США і євро, якщо один долар конвертується в 1/120 унції золота, а один євро в 1/100 унції золота?

Практичне завдання 8.2

На міжбанківському міжнародному валютному ринку котируються такі курси (USD за 1 GBP):

	Купівля	Продаж
Нью-Йорк	1,6285	1,6295
Лондон	1,6305	1,6315

А. Чи є можливість для двостороннього арбітражу, враховуючи, що трансакційні витрати становлять 1; 0,1; 0,01 % ?

Б. Який прибуток може отримати арбітражист на кожен фунт, придбаний у Нью-Йорку і проданий у Лондоні?

В. Якщо арбітражист має в розпорядженні 3 млн дол., який прибуток він може отримати на одній арбітражній операції?

Практичне завдання 7.3

НБУ приймає рішення збільшити грошову масу на 4% протягом року на тлі прогнозованого зростання реального ВВП цього року також на 4%. У результаті курс національної валюти:

- а) не зміниться;
- б) зросте;
- в) впаде;
- г) відбудеться гіперреакція. Чому?

Практичне завдання 8.3

Процентна ставка в Україні становить 25% , а у США — 5% річних. Поточний курс — 41 UAH/USD. Виходячи з теорії паритету процентних ставок, яким має бути курс UAH через рік?

Тема 9

Інтеграційні процеси у світовому господарстві.

1. Інтеграція як відносини і як процес.
2. Етапи міжнародної інтеграції.
3. Економічні наслідки інтеграції країн.
4. Розвиток регіональної економічної інтеграції.

Питання до обговорення:

1. Сутність інтеграції як явища, процесу тощо.
2. Дати характеристику необхідних умов розвитку міжнародної економічної інтеграції.
3. Назвати основні фактори розвитку міжнародної економічної інтеграції.
4. Назвати та пояснити основні риси етапів міжнародної економічної інтеграції.
5. У чому сутність демонстраційного ефекту та ефекту доміно?
6. Охарактеризувати форми, шляхи й особливості регіональної економічної інтеграції.
7. Назвати основні наслідки міжнародної економічної інтеграції для розвитку світового господарства.
8. Охарактеризувати основні етапи європейської інтеграційної інтеграції.
9. Європейський Союз, його вичерпна характеристика.
10. Інтеграція східноєвропейських країн.
11. Північноамериканська економічна інтеграція.
12. Економічна інтеграція у Латинській Америці.
13. Потенціал і особливості регіональної інтеграції країн Азії.
14. Інтеграційні зусилля арабських країн.
15. Визначити проблеми і перспективи світової (глобальної) інтеграції.

Тематика творчих завдань:

1. Проблеми розвитку глобальної інтеграції. Сучасні інтеграційні угруповання країн світу.
2. Україна як суб'єкт та об'єкт інтересів інтеграційних угруповань.

Тема 10

Інтеграція України у світову економіку

1. Передумови, особливості та шляхи інтеграції України до світового господарства.
2. Україна на світовому ринку товарів, послуг, технологій.
3. Політико-правові, економічні, соціально-культурні та інфраструктурні умови розвитку форм міжнародного бізнесу в Україні.

Питання до обговорення:

1. Передумови, особливості та шляхи інтеграції України до світового господарства.
2. Визначити інтеграційні пріоритети української економіки.
3. Охарактеризувати внутрішньоекономічні фактори інтеграції України до світового господарства.
4. Україна на світовому ринку товарів, послуг, технологій.
5. Україна у процесах міжнародного руху капіталу та робочої сили.
6. Визначити політико-правові, економічні, соціально-культурні та інфраструктурні умови розвитку форм міжнародного бізнесу в Україні.
7. Дати характеристику експортно-імпортній діяльності українських підприємств.
8. Характеристика іноземної та зарубіжної інвестиційної діяльності.
9. Результативність діяльності українських підприємств на міжнародних ринках.
10. Визначити проблеми й перспективи розвитку міжнародного бізнесу в Україні.

Тематика творчих завдань:

1. Інтеграційні пріоритети української економіки
2. Україна у процесах міжнародного руху капіталу та робочої сили.
3. Проблеми й перспективи розвитку міжнародного бізнесу в Україні.
4. Європейська економічна інтеграція та її вплив на економічні інтереси України.
5. Позиціонування України на міжнародних товарних ринках.

**Варіанти модульних контрольних робіт з дисципліни
«Міжнародні економічні відносини»
для студентів спеціальності «Менеджмент» заочної форми навчання,
Варіант 1**

1. Форми та рівні розвитку міжнародних економічних відносин.
2. Особливості регулювання міжнародної торгівлі. Методи та інструменти регулювання міжнародної торгівлі товарами та послугами.
3. Квотування, добровільні обмеження експорту, експортні субсидії: вплив на добробут

Варіант 2

1. Ціноутворення у міжнародній торгівлі.
2. Тарифне і нетарифне регулювання міжнародних торгово- економічних відносин.
3. Зовнішня, міжнародна та світова торгівля. Показники масштабів, структури, динаміки й результативності міжнародної торгівлі.

Варіант 3

1. Рівні регулювання міжнародних економічних відносин.
2. Світове господарство як полісистемне утворення. Етапи формування світового господарства.
3. Моделі Хекшера-Оліна, Хекшера-Оліна-Самуельсона і парадокс Леонтьєва.

Варіант 4

1. Структура світового ринку. Інфраструктура сучасного світового ринку.
2. Глобальні проблеми світової економіки. Основні напрями міжнародного економічного співробітництва в вирішенні глобальних проблем людства.
3. Розвиток неофакторних і неотехнологічних моделей.

Варіант 5

1. Сутність і мотивація міжнародного бізнесу. Суб'єкти міжнародного бізнесу.
2. Міжнародний кредит і його сутність та функції в сучасній економіці. Принципи міжнародного кредиту.
3. Проблема зовнішньої заборгованості. Шляхи й механізми вирішення проблеми зовнішньої заборгованості в світовому господарстві.

Варіант 6

1. Інфраструктура світового фінансового ринку.
2. Технології в системі світового виробництва. «Нова економіка». Міжнародна передача технологій.
3. Визначити напрямки міграції робочої сили.

Варіант 7

1. Сутність міжнародного поділу праці. Напрями розвитку міжнародного поділу праці
2. Динамічні моделі міжнародної конкурентоспроможності.
3. Меркантилізм, теорія абсолютних і порівняльних переваг.

Варіант 8

1. Світовий фінансовий ринок, його структура та складові.
2. Фінансова глобалізація. Позитивні та негативні наслідки глобалізації фінансових ресурсів світового господарства.
3. Митний тариф на імпорт: вплив на добробут

Варіант 9

1. Форми міжнародної інвестиційної діяльності. Прямі й портфельні інвестиції. Форми та методи регулювання міжнародного інвестування.
2. Світовий фондовий ринок. Інфраструктура фондового ринку.
3. Сутність і мотивація міжнародного руху капіталу. Теорії міжнародного руху капіталу.

Варіант 10

1. Міжнародний кредит і його сутність та функції в сучасній економіці.
2. Сутність і основні види міжнародної міграції робочої сили.
3. Поняття валюти та її види.

Варіант 11

1. Прямі й портфельні інвестиції.
2. Економічні наслідки інтеграції країн.
3. Види валютних курсів.

Варіант 12

1. Валютний паритет і валютний курс.
 2. Сутність та види міжнародних розрахунків.
 3. Міжнародний кредит і його сутність та функції в сучасній економіці.
- Принципи міжнародного кредиту.

Варіант 13

1. Валютний арбітраж, його сутність.
2. Визначити напрямки міграції робочої сили.
3. Європейські інтеграційні процеси.

Варіант 14

1. Визначити моделі валютного ринку.
2. Інкасо, його види та характеристика.
3. Макроекономічна рівновага у відкритій економіці.

Варіант 15

1. Фактори розвитку міжнародної економічної інтеграції
2. Характеристика моделі лінійних стадій розвитку
3. Визначити інтеграційні пріоритети української економіки.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів полягає в опрацюванні теоретичного матеріалу за темами дисципліни з використанням лекційного матеріалу та опрацювання літературних джерел.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни та передбачає:

- ✓ опрацювання окремих пунктів навчальних елементів (тем), що виносяться на самостійне вивчення;
- ✓ поглиблене вивчення теоретичного матеріалу (підготовка до лекційних і практичних занять);
- ✓ підготовку до тестування (поточного та підсумкового);
- ✓ виконання індивідуального науково-дослідного завдання, тематика якого наводиться.

Важливим компонентом перевірки самостійної роботи є виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ), що сприяє закріпленню теоретичних і практичних знань, розвитку навичок науково-пошукової діяльності та реалізації творчого потенціалу студентів.

У процесі самостійної роботи студенти поглиблюють знання з курсу «Сучасна торговельна політика», аналізують теоретичні джерела, використовуючи законодавчі акти, підручники, навчальні посібники, монографії, періодичні видання та інформацію з інтернет-ресурсів, зокрема офіційних сайтів міжнародних організацій у сфері міжнародних економічних відносин.

Тематика ІНДЗ

1. Особливості розвитку міжнародних економічних відносин на сучасному етапі.
2. Глобалізація та економічний раціоналізм в сучасних умовах розвитку світового господарства.
3. Інфраструктура сучасних міжнародних економічних відносин.
4. Міжнародний поділ праці й еволюція теорії міжнародних економічних відносин.
6. Зовнішня торгівля України. Показники масштабів, структури, динаміки й результативності торгівлі.
7. Ціноутворення у міжнародній торгівлі.
8. Тарифне і нетарифне регулювання міжнародних торгово-економічних відносин.
9. Світовий ринок товарів та послуг і розвиток його структури.
10. Україна на світовому ринку товарів і послуг.
11. Особливості розвитку міжнародної міграції робочої сили на сучасному етапі.
12. Участь України в міжнародних міграційних процесах.
13. Регулювання міжнародних міграційних процесів.
14. Особливості формування й розвитку світового ринку праці.
15. Сутність, мотивація і форми міжнародного руху капіталу.
16. Міжнародна інвестиційна діяльність. Прямі й портфельні інвестиції.
17. Міжнародна технічна допомога та її роль у розвитку світового господарства.
18. Проблема зовнішньої заборгованості України, шляхи і механізми її вирішення.

19. Україна у процесах міжнародного руху капіталу.
20. Сутність міжнародної інтеграції. Фактори та умови міжнародної економічної інтеграції.
21. Проблеми і перспективи світової (глобальної) інтеграції.
22. Європейські інтеграційні процеси.
23. Інтеграційні пріоритети України.
24. Спільне підприємництво в сучасному світовому господарстві.
25. Транснаціональні корпорації, їх місце та роль у світовому господарстві.
25. Експортно-імпортна діяльність українських підприємств.
27. Іноземна та зарубіжна інвестиційна діяльність в Україні.
28. Політика залучення ПІІ в економіку країни (на прикладі країни на Ваш вибір).
29. Механізм, напрямки та проблеми співробітництва України з ЄС.
30. Місце і роль США у світовій економіці.

Вимоги щодо написання

1. Обсяг до 10 сторінок (Times New Roman, кегль 12, інтервал – полуторний).
2. Текст має бути завершеним та чітко структурованим: вступ (містить формулювання проблеми чи питання, що розглядається), основна частина (містить аргументовані тези, що відображають сутність поставленої проблеми), висновки (власні думки автора щодо проблеми, результати узагальнення матеріалів за проблемою), список використаних джерел.

Основна частина має складатися з двох розділів:

➤ Перший розділ має містити теоретичні аспекти процесу чи об'єкту, що досліджується. Потрібно навести визначення основних економічних понять (напр., економічна стратегія), розкрити з теоретичної точки зору особливості та закони функціонування досліджуваного процесу або явища.

➤ Другий розділ має базуватися на актуальній статистичній інформації, що відображає поточний стан розвитку явища, процесу чи об'єкту, що досліджується.

3. Необхідно по тексті наводити посилання на всі джерела літератури, що були використані. Бажано використовувати наукову літературу (зокрема, наукові статті з обраної проблематики), аналітичні публікації. Використовувати офіційні джерела статистичної інформації (офіційні сайти Державної служби статистики, сайт ЮНКТАД, сайт СОТ тощо).

4. Текст повинен відображати позицію автора з приводу проблеми, що розглядається, власне бачення її актуальності та поточного стану в досліджуваній країні. Автор має сформулювати свою точку зору і навести систему аргументів, що її підтверджують.

5. Інформація, що наводиться, має бути актуальною сучасному стану та тенденціям розвитку.

6. В тексті автор має продемонструвати володіння предметом дослідження, його понятійним апаратом, термінологією, знаннями загальних наукових концепцій в заданій предметній області, розумінням тенденцій та проблем в дослідженні предмету.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Сутність міжнародних економічних відносин. Об'єкт і головні суб'єкти міжнародних економічних відносин.
2. Форми та рівні розвитку міжнародних економічних відносин.
3. Особливості розвитку сучасних міжнародних економічних відносин.
4. Середовище міжнародних економічних відносин, його структуризація й особливості.
5. Глобалізація та економічний раціоналізм.
6. Світове господарство як полісистемне утворення.
7. Етапи формування світового господарства.
8. Національні економіки та їх систематизація.
9. Систематизація країн світу по економічному признаку.
10. Соціально-економічні підсистеми світового господарства.
11. Характеристика країн з розвинутою економікою.
12. Характеристика країн з перехідною економікою.
13. Характеристика країн, що розвиваються.
14. Економічна залежність та взаємозв'язок країн світу.
15. Національна економічна безпека. Міжнародна економічна безпека. Міжнародний економічний порядок.
16. Сутність міжнародного поділу праці. Напрями розвитку міжнародного поділу праці.
17. Економічні ефекти участі країни в міжнародному поділі праці.
18. Рівні регулювання міжнародних економічних відносин.
19. Глобальні проблеми світової економіки.
20. Основні напрями міжнародного економічного співробітництва в вирішенні глобальних проблем людства.
21. Еволюція теорій міжнародних економічних відносин.
22. Меркантилізм, теорія абсолютних і порівняльних переваг.
23. Зовнішня, міжнародна та світова торгівля.
24. Види міжнародної торгівлі.
25. Світовий ринок, його сутність та ключові характеристики.
26. Характерні риси світового ринку.
27. Структура світового ринку.
28. Технології в системі світового виробництва. «Нова економіка».
29. Світовий ринок технологій. Об'єкти та суб'єкти світового ринку технологій.
30. Міжнародна передача технологій. Міжнародне технічне сприяння.
31. Протекціонізм та лібералізм. Вплив протекціонізму на виробництво і добробут.
32. Тарифне і нетарифне регулювання міжнародних торгово-економічних відносин.
33. Світовий фінансовий ринок, його структура та складові.
34. Світові фінансові центри.
35. Сутність і мотивація міжнародного руху капіталу.
36. Прямі й портфельні інвестиції.
37. Сутність і мотивація міжнародного бізнесу. Типи й види міжнародного

бізнесу. Суб'єкти міжнародного бізнесу.

38. Транснаціональні корпорації. Суть та основні риси транснаціоналізації.
39. Міжнародна технічна допомога.
40. Міжнародний кредит і його сутність та функції в сучасній економіці.
41. Проблема зовнішньої заборгованості. Шляхи й механізми вирішення проблеми зовнішньої заборгованості в світовому господарстві.
42. Особливості формування й розвитку світового ринку праці. Етапи розвитку міжнародної міграції робочої сили.
43. Напрямки міграції робочої сили.
44. Основні ринки та експортери робочої сили.
45. Сутність і основні види міжнародної міграції робочої сили.
46. Наслідки міжнародної еміграції та імміграції робочої сили.
47. Регулювання міжнародних міграційних процесів.
48. Рівні регулювання міграції трудових ресурсів. Методи та інструменти регулювання трудової міграції.
49. Поняття валюти та її види. Валютний курс. Котирування валют.
50. Валютна політика.
51. Національні, міжнародні й світова валютні системи.
52. Сутність та фактори міжнародної економічної інтеграції.
53. Проблеми і перспективи світової (глобальної) інтеграції.
54. Економічні наслідки інтеграції країн.
55. Європейські інтеграційні процеси. Європейський Союз.
56. Україна на світовому ринку товарів, послуг, технологій.
57. Україна у процесах міжнародного руху капіталу та робочої сили.
58. Експортно-імпортна діяльність українських підприємств.
59. Іноземна та зарубіжна інвестиційна діяльність.
60. Результативність діяльності українських підприємств на міжнародних ринках.

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ СУТНІСТЬ ТА СЕРЕДОВИЩЕ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

1. *Міжнародний поділ праці – це:*

а) вищий ступінь розвитку суспільно-територіального поділу праці між країнами, основою якого є економічно вигідна спеціалізація окремих країн і обмін між ними випущеною продукцією визначеної кількості та якості;

б) форма поділу праці між країнами, за якої збільшення концентрації однорідного виробництва відбувається на базі диференціації національних виробництв, виділення в самостійні (відокремлені) технологічні процеси, в окремі галузі виготовлення продукції понад внутрішні потреби;

в) взаємовідносини між державами при обміні продуктами праці різних галузей виробництва;

г) об'єднання зусиль виробників декількох країн у випуску певних видів товарів для світового ринку.

2. *Міжнародна спеціалізація виробництва – це:*

а) вищий ступінь розвитку суспільно-територіального поділу праці між країнами, основою якого є економічно вигідна спеціалізація окремих країн і обмін між ними випущеною продукцією визначеної кількості та якості;

б) форма поділу праці між країнами, за якої збільшення концентрації однорідного виробництва відбувається на базі диференціації національних виробництв, виділення в самостійні (відокремлені) технологічні процеси, в окремі галузі виготовлення продукції понад внутрішні потреби;

в) взаємовідносини між державами при обміні продуктами праці різних галузей виробництва

г) об'єднання зусиль виробників декількох країн у випуску певних видів товарів для світового ринку.

3. *Міжгалузева спеціалізація – це:*

а) вищий ступінь розвитку суспільно-територіального поділу праці між країнами, основою якого є економічно вигідна спеціалізація окремих країн і обмін між ними випущеною продукцією визначеної кількості та якості;

б) форма поділу праці між країнами, за якої збільшення концентрації однорідного виробництва, відбувається на базі диференціації національних виробництв, виділення в самостійні (відокремлені) технологічні процеси, в окремі галузі виготовлення продукції понад внутрішні потреби;

в) взаємовідносини між державами при обміні продуктами праці різних галузей виробництва;

г) об'єднання зусиль виробників декількох країн у випуску певних видів товарів для світового ринку.

4. *Міжнародне виробниче кооперування – це:*

а) вищий ступінь розвитку суспільно територіального поділу праці між країнами, основою якого є економічно вигідна спеціалізація окремих країн і обмін між ними випущеною продукцією визначеної кількості та якості;

б) форма поділу праці між країнами, за якої збільшення концентрації однорідного виробництва відбувається на базі диференціації національних виробництв, виділення в самостійні (відокремлені) технологічні процеси, в окремі галузі виготовлення продукції понад внутрішні потреби;

в) взаємовідносини між державами при обміні продуктами праці різних галузей

виробництва;

г) об'єднання зусиль виробників декількох країн у випуску певних видів товарів для світового ринку.

5. *Які з перелічених рис не є характерними для світового ринку:*

а) він є категорією товарного виробництва, яке у пошуках збуту своєї продукції вийшло за національні межі;

б) він виявляється в міждержавному переміщенні товарів, які перебувають під впливом не тільки внутрішнього, а й зовнішнього попиту та пропозиції;

в) він оптимізує використання факторів виробництва, підказуючи виробнику, в яких галузях та регіонах вони можуть бути використані найефективніше;

г) він виконує пануючу роль, вибіраючи з міжнародного обміну товари та часто їх виробників, які не можуть забезпечити міжнародний стандарт якості за конкурентних цін;

д) на ньому діє особлива система цін – світові ціни;

е) на ньому рух товарів обумовлюється не лише економічними факторами (виробничими зв'язками між підприємствами та регіонами країни), а й зовнішньоекономічною політикою окремих держав;

є) всі риси характерні для світового ринку?

6. *Ознаками міжнародної економіки є:*

а) розвинута сфера міжнародного обміну товарами на базі міжнародної торгівлі;

б) розвинута сфера міжнародного руху факторів виробництва, перш за все у формах ввезення-вивезення капіталу, робочої сили і технології;

в) міжнародні форми виробництва на підприємствах, розміщених у декількох країнах, насамперед у рамках транснаціональних корпорацій (ТНК);

г) самостійна міжнародна фінансова сфера, не пов'язана з обслуговуванням міжнародного руху товарів та руху факторів у виробництві;

д) система міжнародних і наднаціональних, міждержавних і недержавних механізмів міжнародного регулювання з метою забезпечення збалансованості й стабільності економічного розвитку;

е) економічна політика держав, що виходить із принципів відкритої економіки;

є) всі відповіді правильні.

7. *Що є формами міжнародних економічних відносин:*

а) міжнародна торгівля;

б) міжнародна міграція капіталу;

в) міжнародна міграція робочої сили; г) міжнародна передача технологій;

д) міжнародні валютно-фінансові і кредитні відносини; е) міжнародна економічна інтеграція;

ж) вирішення глобальних проблем; з) правильні відповіді а, б, в, г, д?

8. *До факторів виробництва належать:*

а) праця, технологія, земля, капітал;

б) праця, технологія, земля, капітал, інформація; в) земля, праця та капітал.

9. *Міжнародний поділ факторів виробництва це:*

а) вищий ступінь розвитку суспільно-територіального поділу праці між країнами, що передбачає стійку концентрацій виробництва певної продукції в окремих країнах;

б) стійкий обмін між країнами продуктами, що виготовляються ними з найбільшою економічною ефективністю;

в) історично усталена концентрація окремих факторів виробництва у різних країнах, що є передумовою виробництва ними певних товарів, економічно

ефективніших, ніж в інших країнах.

10. *Міжнародна економіка розглядає такі види ринку:*

- щ світовий, зовнішній, міжнародний, національний, внутрішній; б) міжнародний, світовий, національний, внутрішній;
- в) внутрішній, національний, міжнародний, конкурентний.

11. *Міжнародна торгівля – це:*

- а) сфера міжнародних товарно-грошових відносин, що є сукупністю зовнішньої торгівлі всього світу;
- б) стійкий обмін продуктами виробництва між контрагентами з різних країн;
- в) сукупність експортних та імпорتنих операцій.

12. *Торгове сальдо – це:*

- а) сума вартісних обсягів експорту та імпорту;
- б) різниця вартісних обсягів експорту та імпорту; в) частка вартісних обсягів експорту та імпорту.

13. *Торговий оборот - це:*

- а) сума вартісних обсягів експорту та імпорту;
- б) різниця вартісних обсягів експорту та імпорту; в) частка вартісних обсягів експорту та імпорту.

14. *Міжнародна економіка вивчає:*

- а) закономірності взаємодії господарських суб'єктів різних держав у сфері Міжнародного обміну товарами та послугами, руху факторів виробництва та фінансування і формування міжнародної економічної політики;
- б) закономірності міжкраїнного руху конкретних товарів і факторів їх виробництва, а також їхні ринкові характеристики (попит, пропозицію, ціну тощо);
- в) закономірності функціонування відкритих національних економік і світового господарства в цілому в умовах глобалізації фінансових ринків.

15. *Міжнародна мікроекономіка вивчає:*

- а) закономірності взаємодії господарських суб'єктів різних держав у сфері міжнародного обміну товарами, руху факторів виробництва та фінансування і формування міжнародної економічної політики;
- б) закономірності міжкраїнного руху конкретних товарів і факторів в їх виробництва, а також їхні ринкові характеристики (попит, пропозицію, ціну тощо);
- в) закономірності функціонування відкритих національних економік і світового господарства в цілому в умовах глобалізації фінансових ринків.

МОДЕЛІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

1. *Засновниками теорії меркантилізму були:*

- а) Давід Х'юм і Томас Мен;
- б) Адам Сміт та Вільям Петті;
- в) Томас Мен, Чарльз Дейвіант, Жан-Батіст Кольбер, Вільям Петті.

2. *Якщо Україна витрачає на виробництво льону 7 умовних одиниць праці, а на виробництво цибулі - 18, а Корея відповідно 9 та 15 одиниць праці, то Україна має:*

- а) абсолютну перевагу у виробництві цибулі, а Корея – у виробництві льону;
- б) абсолютну перевагу у виробництві льону, а Корея – у виробництві цибулі;
- в) порівняльну перевагу виробництві льону, а Корея – у виробництві цибулі.

3. *Якщо Франція виготовляє за 1 годину 1 комплект білизни або 4 л вина, а Україна 6 комплектів білизни або 2 л вина:*

- а) то Україна має порівняльну перевагу у виробництві білизни; б) Україна має порівняльну перевагу у виробництві вина;
- в) Франція має порівняльну перевагу у виробництві вина.

4. *Принцип порівняльних переваг вперше сформулювали:*

- а) Томас Мальтус;
- б) Альфред Маршалл;
- в) Олександр Григор'єв;
- г) Давид Рікардо;
- д) Наталія Даниленко;
- е) Адам Сміт;
- є) Майкл Портер;
- ж) Елі Хекшер та Бертін Олін.

5. *Теорію конкурентних переваг вперше сформулювали:*

- а) Томас Мальтус;
- б) Альфред Маршалл; в) Олег Кузьмін;
- г) Давид Рікардо;
- д) Людмила Панкова; е) Адам Сміт;
- є) Майкл Портер;
- ж) Елі Хекшер та Бертін Олін.

6. *Яку з наведених передумов не взяв до уваги Д. Рікардо розробляючи теорію відносних переваг:*

- а) рішення про спеціалізацію приймається з урахуванням транспортних витрат;
- б) попит і пропозиція на товар абсолютно еластичні; в) фактори виробництва мобільні;
- г) в обміні беруть участь два товари, що виготовляються у двох різних країнах?

7. *Відмінність теорії відносних переваг від теорії абсолютних переваг у тому, що:*

- а) перша довела вигідність торгівлі навіть між не зіставними за рівнем розвитку країнами;
- б) першу можна застосовувати тільки до розвинутих країн, а другу – до всіх інших країн;
- в) перша не дістала такого широкого визнання як друга; г) друга була науково неспроможною;
- д) немає правильної відповіді.

8. *Якщо в США 120 млн робітників і 200 млн га землі, а в Мексиці – 90 млн*

робітників і 90 млн га землі, то в якому напрямку буде відбуватись торгівля між країнами?

- а) США експортують трудомісткі товари, а Мексика – землемісткі товари;
- б) США експортують і трудомісткі товари, і землемісткі, а Мексика тільки працемісткі;
- в) США експортують землемісткі товари, а Мексика трудомісткі й землемісткі;
- г) США тільки імпортують, а Мексика експортує обидва види товарів;
- д) США експортують землемісткі товари, а Мексика – працемісткі товари;
- е) США експортують землемісткі товари, а Мексика – землемісткі й працемісткі товари.

9. *Теорія міжнародного життєвого циклу товару:*

- а) пояснює невідповідність структури експорту і структури факторів виробництва експортних товарів;
- б) характеризує зовнішню торгівлю у світовій економіці під кутом зору внутрішнь фірмової торгівлі ТНК;
- в) є частиною неокласичних концепцій зовнішньої торгівлі;
- г) стверджує, що однаковий життєвий цикл характеризує всю зовнішню торгівлю товарами у світовій економіці;
- д) немає правильної відповіді.

10. *Теорема Хекшера-Оліна:*

- а) стверджує, що експорт товарів це експорт факторів виробництва в завуальованій формі;
- б) заперечує класичні теорії зовнішньої торгівлі;
- в) пояснює зростання внутрішньфірмової торгівлі всередині ТНК;
- г) була підтримана і розвинута В. Леонтьєвим;
- д) немає правильної відповіді.

11. *Вставте пропущене слово: _____* - це робочий час, необхідний для виробництва одного товару, виражений через робочий час, необхідний для виробництва іншого товару.

12. *Вставте пропущене слово: _____* - показник, який визначає відносні витрати праці на створення певного товару.

13. *Вставте пропущене слово: _____* - країни намагаються мати активне сальдо торгового балансу для досягнення певної соціальної або політичної мети.

14. *Вставте пропущене слово: _____* - показник, що визначає відносні витрати факторів виробництва на створення певного товару.

15. *Вставте пропущене слово: _____* - розробивши нову продукцію у відповідь на знайдену ринкову потребу на внутрішньому ринку, виробник потім звертається до ринків, які сприймаються ним як найбільш подібні до ринків його країни.

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ОБМІН

1. *Концентрація на розробці й торгівлі технологією в кількох вельми вузьких галузях виробництва має бути стратегією технологічного розвитку:*

- а) індустріальних країн;
- б) країн, що розвиваються;
- в) країн з перехідною економікою; г) всі відповіді правильні.

2. *Міжнародна передача технології це:*

- а) міждержавне переміщення науково-технічних досягнень на комерційній основі;
- б) міждержавне переміщення науково-технічних досягнень на комерційній або безоплатній основі;
- в) переміщення науково-технічних досягнень на комерційній або безоплатній основі між резидентами та нерезидентами;
- г) усі відповіді правильні.

3. *За впливом, на зміну співвідношення цін на працю і капітал НТП можна поділити:*

- а) на ресурсозберігаючий, факторозберігаючий, нейтральний; б) нейтральний, трудомісткий, капіталомісткий;
- в) нейтральний, працезберігаючий, капіталозберігаючий.

4. *Якщо міжнародна торгівля зростає такими самими темпами, як виробництво, то вплив технічного прогресу на зростання виробництва:*

- а) нейтральний;
- б) позитивний;
- в) негативний;
- г) відсутній.

5. *Якщо міжнародна торгівля зростає повільніше ніж виробництво, то вплив технічного прогресу на зростання виробництва:*

- а) нейтральний; б) позитивний; в) негативний; г) відсутній.

6. *Якщо міжнародна торгівля зростає швидше, ніж споживання, то зростання споживання в результаті технічного прогресу впливає на міжнародну торгівлю:*

- а) нейтрально;
- б) позитивно;
- в) негативно;
- г) ніяк не впливає.

7. *Якщо виробництво експортних товарів зростає швидше, ніж виробництво замінників імпорту, то зростання виробництва в результаті технічного прогресу впливає на міжнародну торгівлю:*

- а) нейтрально; б) позитивно; в) негативно;
- г) ніяк не впливає.

8. *Правовими формами захисту технологій є:*

- а) патенти, ліцензії, товарні знаки, інжиніринг; б) патенти та ліцензії різних видів, «ноу-хау»; в) патенти, ліцензії, копірайт, товарні марки; г) всі відповіді правильні.

9. *Ліцензія це:*

а) свідоцтво, що дає монопольне право використання винаходу і діє протягом 15-20 років на території певної країни;

б) дозвіл власника технології зацікавленій стороні на використання запатентованої або незапатентованої технології за певну плату протягом певного часу;

в) право автора винаходу на відтворення своєї технології та продаж його третім особам.

10. *Власник технології, який продає її іншій особі, називається:*

а) ліцензіар; б) ліцензіат; в) ліцензент;

г) правильні відповіді а) та в).

11. *Вставте пропущене слово: _____* - надання технологічних знань, необхідних для придбання, монтажу і використання куплених або орендованих машин і обладнання.

12. *Вставте пропущене слово: _____* - винагорода ліцензіару, яку виплачує ліцензіат за використання предмета угоди.

13. *Вставте пропущене слово: _____* - дозвіл, який видає власник технології (ліцензіар). захищеної або не захищеної патентом, зацікавленій стороні (ліцензіату) на використання цієї технології протягом певного часу і за певну плату.

14. *Вставте пропущене слово: _____* - періодичні відрахування від доходу покупця протягом періоду дії угоди, які залежать від прибутку, що отримується від комерційного використання ліцензії.

15. *Вставте пропущене слово: _____* - передача ліцензіатом ліцензіару частки акцій своїх підприємств як платежу за надану ліцензію.

МІЖНАРОДНА ТОРГОВА ПОЛІТИКА

1. *Форми протекціонізму:*
 - а) селективний, галузевий, колективний, прихований;
 - б) тарифний та нетарифний;
 - в) односторонній, двосторонній, багатосторонній.
2. *До тарифних методів торгової політики належать:*
 - а) мита, субсидії та квоти;
 - б) мита, квотування, ліцензування;
 - в) мита та тарифні квоти.
3. *До прихованих методів торгової політики належать:*
 - а) субсидії, кредитування, демпінг;
 - б) державні закупівлі, вимоги про вміст місцевих компонентів, технічні бар'єри, податки і збори;
 - в) торгові угоди, правові режими, технічні бар'єри, субсидії.
4. *За способом стягнення мита бувають:*
 - а) специфічні та адвалорні;
 - б) специфічні, адвалорні, преференційні;
 - в) специфічні, адвалорні, комбіновані.
5. *За об'єктом обкладання мита бувають:*
 - а) імпорتنі, експортні, антидемпінгові;
 - б) імпорتنі, експортні, транзитні;
 - в) специфічні, адвалорні, комбіновані.
6. *Види демпінгу:*
 - а) взаємний, зворотний, навмисний, постійний, спорадичний;
 - б) взаємний, зворотний, локальний, постійний;
 - в) зворотний, навмисний, постійний, спорадичний.
7. *У результаті використання мита виникають такі ефекти:*
 - а) втрати бюджету, виграш виробників, програш споживачів;
 - б) доходів, захисту, перерозподілу, споживання;
 - в) доходів, захисту, споживання.
8. *Ефективний митний тариф:*
 - а) різновид змінних мит, ставки яких залежать від обсягів імпортних товарів та комплектуючих до них;
 - б) реальний рівень мита на кінцевий товар з урахуванням субсидій на виробництво комплектуючих товарів;
 - в) реальний рівень мит на кінцеві товари, розраховані з урахуванням рівня мита, накладених на імпортні вузли і деталі цих товарів.
9. *Зростання частки вартості двигунів у вартості готового автомобіля за умови, що імпортне мито на готові автомобілі становить 20%, а на двигуни - 30 %, приведе:*
 - а) до зростання рівня ефективності тарифу на автомобілі;
 - б) зменшення рівня ефективності тарифу на автомобілі;
 - в) зростання рівня ефективності тарифу на двигуни.
10. *Введення тарифу на імпорт пшениці в малій країні приведе:*
 - а) до зростання світових цін на пшеницю;
 - б) падіння світових цін на пшеницю;
 - в) не вплине на рівень світової ціни на пшеницю.
11. *Введення тарифу на імпорт пшениці у великій країні приведе:*

- а) до зростання світових цін на пшеницю;
- б) падіння світових цін на пшеницю;
- в) не вплине на рівень світової ціни на пшеницю.

12. *Світова ціна на золото становить 480 дол./унція. Якщо країни – виробники золота будуть обмежені МВФ квотою на продаж монетарного золота на світовому ринку, вдвічі меншою, ніж у попередній період, то ціна на золото на світовому ринку:*

- а) впаде;
- б) зросте;
- в) залишиться незмінною.

13. *Введення тарифу великою країною буде ефективним, якщо:*

- а) виграш від поліпшення умов торгівлі перевищуватиме суму ефектів захисту і споживання;
- б) виграш від поліпшення умов торгівлі буде меншим від суми ефектів захисту і споживання;
- в) виграш від поліпшення умов торгівлі дорівнюватиме сумі ефектів захисту і споживання.

14. *Якщо Франція виготовляє за 1 годину 1 комплект білизни або 4 л вина, а Україна – 6 комплектів білизни або 2 л вина:*

- а) то Україна має порівняльну перевагу у виробництві білизни;
- б) Україна має порівняльну перевагу у виробництві вина;
- в) Франція має порівняльну перевагу у виробництві вина.

15. *Теорію абсолютних переваг вперше сформулювали:*

- а) Томас Мальтус;
- б) Альфред Маршалл;
- в) Василь Козик;
- г) Давид Рікардо;
- д) Андрій Босак;
- е) Адам Сміт;
- є) Майкл Портер;
- ж) Елі Хекшер та Бертіль Олін.

16. *Яку з наведених передумов не взяв до уваги Д. Рікардо, розробляючи теорію відносних переваг:*

- а) рішення про спеціалізацію приймається з урахуванням транспортних витрат;
- б) попит і пропозиція на товар абсолютно еластичні;
- в) фактори виробництва мобільні;
- г) в обміні беруть участь два товари, що виготовляються у двох різних країнах?

17. *Недоліком класичних теорій міжнародної торгівлі є:*

- а) нереалістичність вихідних передумов моделей;
- б) аналіз торгівлі в статистиці, а не в динаміці;
- в) неможливість пояснити швидке економічне зростання деяких країн, що розвиваються, всупереч спеціалізації відповідно до відносних переваг;
- г) всі відповіді правильні; д) всі відповіді неправильні.

18. *Парадокс Леонтьєва:*

- а) стверджує, що міжнародна торгівля між країнами, які подібні економічним станом, не вигідна;
- б) ставить під сумнів теорію Хекшера-Оліна;

- в) заперечує теорію абсолютних переваг;
- г) всі відповіді правильні;
- д) ваш варіант.

19. *Вантажне судно під ліберійським прапором прямує з Лондона до Сингапура із заходом у російські порти Санкт-Петербурга і Владивостока. Цим судном петербурзький завод відвантажив верстати Владивостоку. Перевезення вітчизняних верстатів іноземним судном є для Росії:*

- а) імпортом транспортної послуги;
- б) експортом товару;
- в) орендою перевізника з екіпажем;
- г) усі відповіді правильні.

20. *Українське торгове судно з експортним вантажем на борту пришвартувалося на Канарських островах з метою фарбування і профілактичного ремонту. Ремонт здійснюється спільним українсько- іспанським підприємством. Послуги з ремонту щодо України належать:*

- а) до забезпечуючих і допоміжних послуг;
- б) експорту транспортної послуги;
- в) імпорту товару;
- г) усі відповіді правильні.

21. *Експортні послуги - це:*

- а) надання послуг іноземцям;
- б) надання послуг резидентам;
- в) отримання послуг від іноземців;
- г) усі відповіді правильні.

22. *Вплив транспортних витрат на міжнародну торгівлю аналогічний:*

- а) впливові зростаючих витрат збуту;
- б) впливові зростаючих витрат виробництва; в) впливові спадаючих витрат збуту;
- г) впливові спадаючих витрат виробництва.

23. *Чим нижча еластичність попиту в імпортуючій країні, тим:*

- а) більшу частку транспортних витрат вона сплачує;
- б) меншу частку транспортних витрат вона сплачує;
- в) менше витрат вона має при транспортних перевезеннях;
- г) усі відповіді правильні.

24. *Розподіл транспортних витрат між торгуючими країнами залежить:*

- а) від еластичності попиту;
- б) еластичності пропозиції;
- в) еластичності попиту і пропозиції;
- г) взагалі не залежить від будь-якої еластичності.

ПРЯМІ ІНВЕСТИЦІЇ ТА МІЖНАРОДНЕ ВИРОБНИЦТВО

1. У 70-80 роках латиноамериканські країни активно брали позики, що призвело до боргової кризи. Водночас країни Південно-Східної Азії активно інвестували свій капітал, що дало їм змогу зробити економічний ривок. Під кутом зору теорії міжчасової торгівлі:

а) латиноамериканські країни робили ставку на поточне споживання, а країни Південно-Східної Азії - на майбутнє споживання;

б) латиноамериканські країни робили ставку на майбутнє споживання, а країни Південно-Східної Азії - на поточне споживання;

в) обидві групи країн робили ставку на поточне споживання; г) обидві групи країн робили ставку на майбутнє споживання.

2. У 70-80-х роках латиноамериканські країни активно брали позики, що призвело до боргової кризи. Водночас країни Південно-Східної Азії активно інвестували свій капітал, що дало їм змогу зробити економічний ривок. Під кутом зору теорії міжчасової торгівлі:

а) реальна процентна ставка за міжнародними позиками для країн Латинської Америки буде нижчою, ніж для країн Південно-Східної Азії;

б) реальна процентна ставка за міжнародними позиками для країн Латинської Америки буде вищою, ніж для країн Південно-Східної Азії;

в) реальна процентна ставка за міжнародними позиками для обох груп країн буде однаковою.

3. У 70-80-х роках латиноамериканські країни активно брали позики, що призвело до боргової кризи. Водночас країни Південно-Східної Азії активно інвестували свій капітал, що дало їм змогу зробити економічний ривок. Під кутом зору теорії міжчасової торгівлі:

а) обидві групи країн імпортуватимуть товари поточного споживання; б) країни Латинської Америки експортуватимуть товари майбутнього

споживання, а країни Південно-Східної Азії імпортуватимуть товари поточного споживання;

в) країни Латинської Америки експортуватимуть товари поточного споживання, а країни Південно-Східної Азії імпортуватимуть товари майбутнього споживання.

4. IBM продає в Україну комп'ютери та комплектуючі для їх складання на місцевих підприємствах. Україна запроваджує високе імпортне мито на ввезення готової продукції IBM, щоб захистити українські складальні підприємства, і різко збільшує податок на прибуток іноземних компаній. Що може зробити IBM, щоб не віддати частку українського ринку місцевим конкурентам:

а) шляхом прямого інвестування створити свою філію в Україні;

- б) припинити поставки комплектуючих на українські підприємства; в) застосувати трансфертні ціни?
- г) всі відповіді правильні?

5. *IBM продає комплектуючі для складання і готові комп'ютери в Україну. Україна запроваджує високе імпортне мито на ввезення зібраних комп'ютерів IBM, щоб захистити українських виробників, і різко збільшує податок на прибуток іноземних ком. паній. Що може зробити IBM, щоб скоротити обсяг податків на прибуток, які виплачуються в Україні:*

- а) викупити в Україні частину підприємств конкурентів і застосувати занижені трансфертні ціни на поставки комплектуючих для цих підприємств;
- б) створити в Україні свою філію і застосувати завищені трансфертні ціни на поставки комплектуючих для цієї філії;
- в) створити в Україні СП і застосувати занижені трансфертні ціни на поставки комплектуючих?

6. *IBM вирішила здійснити прямі інвестиції у підприємства комп'ютерної промисловості України. Як найефективніше IBM може гарантувати цілісність своїх активів в Україні:*

- а) застрахувати свої інвестиції в західній страховій компанії;
- б) застрахувати свої інвестиції в українській страховій компанії;
- в) отримати урядові гарантії?

7. *Який з наведених способів передачі коштів не є інструментом міжнародного кредитування:*

- а) розміщення коштів на депозитах;
- б) міжнародні трансферти;
- в) торгові кредити;
- г) міжнародні позики?

8. *До «іниших» інвестицій не належать:*

- а) ввезення готівкової іноземної валюти;
- б) розміщення єврооблігацій;
- в) розміщення валютного експортного виторгу в іноземному банку;
- г) залучення стабілізаційного кредиту МВФ;

9. *Причина бурхливого розвитку ринку портфельних інвестицій роки: у 90-ті*

- а) швидке економічне зростання країн Південно-Східної Азії;
- б) швидке зростання ринку фінансових деривативів;
- в) конкуренція країн, де розвивається капіталізм за умови залучення фінансових ресурсів Заходу;
- г) всі відповіді правильні;
- д) всі відповіді неправильні.

10. *Уряду найвигідніше залучення інвестицій у вигляді:*

- а) прямих інвестицій;
- б) портфельних інвестицій;
- в) інших інвестицій;
- г) всіх перелічених інвестицій в однаковому ступені;
- д) немає правильної відповіді.

11. *Позитивна роль інвестицій для країни, що приймає, полягає в
що: тому,*

- а) вони зменшують надмірно завищений курс національної валюти;
- б) скорочують інфляцію в країні;
- в) скорочують надмірну зайнятість;
- г) поліпшують стан платіжного балансу;
- д) всі відповіді неправильні;

12. *Яка з причин спонукає країну А здійснювати ПЗІ в країну Б:*

- а) високий рівень оплати праці в країні Б;
- б) високий рівень митного оподаткування в країні Б; в) високе безробіття в країні А;
- г) висока ставка процента в країні Б;
- д) правильні відповіді б) та г)?

13. *Яку угоду можна назвати формою ПЗІ:*

- а) переказ турецькими робітниками заробітної плати з України на батьківщину;
- б) ввезення українськими банками готівкових доларів;
- в) розміщення українським урядом облігаційної позики на євроборсах; г) купівля «Славутичем» російського приватизованого підприємства;
- д) купівля Національним банком України доларів США на валютному ринку?

14. *Що з переліченого нижче вплине на рішення про ПЗІ:*

- а) прагнення досягти позитивного ефекту масштабу;
- б) використання переваг у міжнародному маркетингу;
- в) прагнення забезпечити доступ до природних ресурсів;
- г) технологічне лідерство;
- д) все перелічене?

15. *Транснаціональна компанія вирішила збільшити частку свого капіталу в закордонному підприємстві з 45 до 55%. Це підприємство відносно ТНК буде називатися:*

- а) філія;
- б) дочірнє підприємство;
- в) асоційована компанія;

- г) підрозділ;
- д) холдингова компанія.

16. *Як захід підтримки ПЗІ країна, що приймає, використовує:*

- а) підвищення курсу національної валюти;
- б) надання державних гарантій;
- в) скасування подвійного оподаткування;
- г) надання податкових пільг;
- д) всі відповіді правильні.

17. *Рух факторів виробництва під кутом зору теорії порівняльних переваг приводить:*

- а) до більшого зростання сукупного виробництва;
- б) спаду сукупного виробництва порівняно з міжнародною торгівлею;
- в) зменшення міжнародних резервів;
- г) збільшення ВВП.

18. *Яка, теорія міжнародної торгівлі стверджує, що вирівнювання цін на фактори виробництва відбувається в країнах, які торгують між собою:*

- а) теорія Рікардо;
- б) теорія Хекшера-Оліна; в) теорія Майкла Портера;
- г) всі відповіді правильні;
- д) немає правильної відповіді?

19. *Яка з наведених груп країн одержує найбільші міжнародні кредити:*

- а) країни СНД і Східної Європи;
- б) «вісімка» найбільш розвинутих країн світу;
- в) нові індустріальні країни Азії;
- г) найбідніші країни Африки й Азії;
- д) країни Латинської Америки?

МІЖНАРОДНА МІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ

1. *Як впливає імміграція в малу країну на рівень середньої заробітної плати в моделі специфічних факторів виробництва:*

- а) середня заробітна плата зростає;
- б) середня заробітна плата зменшиться;
- в) середня заробітна плата залишиться незмінною;
- г) усі відповіді правильні?

2. *Як впливає імміграція в малу країну на перерозподіл доходів у малій країні в моделі специфічних факторів виробництва:*

- а) зростуть податки на доходи робітників-нерезидентів, а оподаткування власників капіталу та землі зменшиться;
- б) зростуть податки на доходи робітників-нерезидентів та власників капіталу, а оподаткування власників землі зменшиться;
- в) зростає податок на доходи власників землі й капіталу, причому ці додаткові надходження використовуватимуться для надання компенсації місцевим робітникам;
- г) усі відповіді правильні?

3. *Як впливає імміграція в малу країну на зміну умов торгівлі малої країни в моделі специфічних факторів виробництва:*

- а) обсяги зовнішньої торгівлі зростуть;
- б) обсяги зовнішньої торгівлі зростуть за умови

одночасного подешевшання інших факторів виробництва;

в) обсяги зовнішньої торгівлі зменшаться;

г) ніяк не вплине?

4. *За моделлю специфічних факторів виробництва імміграція впливатиме на виробництво трудомісткого та капіталомісткого товарів в країні, що приймає, таким чином:*

а) виробництво трудомісткого товару зменшиться, а виробництво капіталомісткого товару зросте;

б) виробництво трудомісткого товару зросте, а виробництво капіталомісткого товару зменшиться;

в) якщо праця є мобільним фактором, то виробництво обох товарів зросте;

г) усі відповіді правильні.

5. *Уряду ФРН вигідно стимулювати імміграцію, тому що:*

а) іммігранти скорочують безробіття;

б) іммігранти приносять технологічні знання, яких не вистачає;

в) обидві відповіді правильні;

г) обидві відповіді неправильні.

6. *Уряду Сомалі вигідно стимулювати еміграцію, тому що:*

а) емігранти повернуться збагачені знаннями і капіталом;

б) емігранти будуть переказувати трансферти на батьківщину і забезпечувати життя родичів;

в) емігранти скорочують безробіття в країні;

г) всі відповіді правильні.

7. *Міграція робочої сили - це:*

а) в'їзд працездатного населення в певну країну з-за кордону;

б) виїзд працездатного населення з певної країни за кордон;

в) переселення працездатного населення з одних країн в інші терміном більше року, викликане причинами економічного або неекономічного характеру;

г) повернення емігрантів на батьківщину.

8. *Еміграція - це:*

а) в'їзд працездатного населення в певну країну з-за кордону;

б) виїзд працездатного населення з певної країни за кордон;

в) переселення працездатного населення з одних країн в інші терміном більше року, викликане причинами економічного або неекономічного характеру;

г) повернення емігрантів на батьківщину.

9. *Імміграція - це:*

а) в'їзд працездатного населення в певну країну з-за кордону;

б) виїзд працездатного населення з певної країни за кордон;

в) переселення працездатного населення з одних країн в інші терміном більше року, викликане причинами економічного або неекономічного характеру;

г) повернення емігрантів на батьківщину.

10. *Міграційне сальдо - це:*

а) міжнародна міграція висококваліфікованих кадрів;

б) різниця еміграції з країни та імміграції в країну;

в) повернення емігрантів на батьківщину на постійне місце проживання;

г) усі відповіді правильні.

11. *Реєміграція - це:*

- а) міжнародна міграція висококваліфікованих кадрів;
- б) різниця еміграції з країни та імміграції в країну;
- в) повернення емігрантів на батьківщину на постійне місце проживання;
- г) усі відповіді правильні.

12. *Відплив інтелекту – це:*

- а) міжнародна міграція висококваліфікованих кадрів;
- б) різниця еміграції з країни та імміграції в країну;
- в) повернення емігрантів на батьківщину на постійне місце проживання;
- г) усі відповіді правильні.

13. *Неокласичне тлумачення міжнародної міграції:*

а) кожна людина отримує і споживає граничний продукт своєї праці, отже, еміграція приводить до зростання добробуту країни, що приймає. При цьому економічний стан країни-донора не погіршується;

б) є можливість погіршення економічного стану країн - експортерів робочої сили, особливо внаслідок виїзду висококваліфікованих фахівців;

в) акумуляцію людського капіталу слід досліджувати як ендогенний фактор економічного зростання країни.

г) усі відповіді правильні.

14. *Неокейнсіанське тлумачення міжнародної міграції:*

а) кожна людина отримує і споживає граничний продукт своєї праці, отже, еміграція приводить до зростання добробуту країни, що приймає. При цьому економічний стан країни-донора не погіршується;

б) є можливість погіршення економічного стану країн - експортерів робочої сили, особливо внаслідок виїзду висококваліфікованих фахівців;

в) акумуляцію людського капіталу слід досліджувати як ендогенний фактор економічного зростання країни;

г) усі відповіді правильні.

15. *Сучасне тлумачення міжнародної міграції:*

а) кожна людина отримує і споживає граничний продукт своєї праці, отже, еміграція приводить до зростання добробуту країни, що приймає. При цьому економічний стан країни-донора не погіршується;

б) є можливість погіршення економічного стану країн - експортерів робочої сили, особливо внаслідок виїзду висококваліфікованих фахівців;

в) акумуляцію людського капіталу слід досліджувати як ендогенний фактор економічного зростання країни;

г) усі відповіді правильні.

16. *Причини еміграції поділяють:*

а) на економічні та неекономічні; б) економічні та соціальні;

в) економічні та політичні. г) політичні та соціальні.

17. *До економічних причин міжнародної міграції належать:*

а) відмінності в оплаті праці та пенсійному забезпеченні, особисті та екологічні;

б) релігійні, політичні, стихійні, військові, геополітичні. особисті, екологічні;

в) різниця в оплаті праці, відмінності в оподаткуванні, різне пенсійне забезпечення;

г) усі відповіді правильні.

18. *До неекономічних причин міжнародної міграції належать:*

- а) відмінності в оплаті праці та пенсійному забезпеченні, особисті та екологічні;
- б) релігійні, політичні, стихійні, воєнні, геополітичні, особисті, екологічні;

в) різниця в оплаті праці, відмінності в оподаткуванні, різне пенсійне забезпечення;

г) усі відповіді правильні.

19. *Еміграція приводить:*

- а) до збільшення доходів власників землі; б) зменшення процентної ставки;

в) збільшення процентної ставки і доходів власників капіталу; г) усі відповіді правильні.

20. *Еміграція приводить:*

- а) до збільшення доходів працюючих і доходів власників капіталу;
- б) збільшення доходів працюючих і зменшення доходів власників капіталу;
- в) зменшення доходів працюючих і доходів власників капіталу.

21. *Імміграція приводить:*

- а) до збільшення доходів працюючих і доходів власників капіталу;
- б) збільшення доходів працюючих і зменшення доходів власників капіталу;
- в) зменшення доходів працюючих і збільшення доходів власників капіталу.

22. *Міжнародна міграція у світовому масштабі приводить:*

- а) до стабілізації обсягів виробництва; б) зменшення обсягів виробництва;
- в) збільшення обсягів виробництва.

23. *Вставте пропущене слово:*

_____ – заробітна плата та інші виплати готівкою або в натуральній формі, які отримують приватні особи-нерезиденти за роботу, що виконують для резидентів, які за це платять.

24. *Встає пропущене слово:*

_____ – переселення працездатного населення з одних держав в інші на термін більше року, яке викликане причинами економічного або неекономічного характеру.

25. *Вставте пропущене слово:*

_____ – переказ грошей і товарів мігрантами своїм родичам, які залишились на батьківщині.

26. *Вставте пропущене слово:*

_____ – оціночний грошовий еквівалент вартості майна мігрантів, яке вони перевозять з собою, коли переїжджають в іншу країну.

27. *Вставте пропущене слово:*

_____ – оціночний грошовий еквівалент майна, яке переміщують мігранти в момент їх виїзду за кордон і наступних переміщень їх на батьківщину.

СВІТОВА ВАЛЮТНА СИСТЕМА

1. *Валютний курс в сучасних умовах встановлюється на основі:*

- а) Співвідношення купівельної спроможності національних валют;
- б) Кількості національних грошей в обігу;
- в) Співвідношення золотого паритету національних валют;
- г) Світової ціни на золото.

2. *Валютне котирування буває:*

- а) пряме, непряме, внутрішнє, зовнішнє;
- б) зовнішнє, внутрішнє;
- в) пряме, непряме;
- г) поточне, форвардне.

3. *Валюта, яка характеризується стабільним валютним курсом:*

- а) тверда;
- б) вільно конвертована; в) фіксована;
- г) резервна.

4. *Валюта резервна - це:*

а) валюта, в якій країни тримають свої ліквідні міжнародні резервні активи, і що використовуються для покриття від'ємного сальдо платіжного балансу;

б) платіжний засіб інших країн, який законно або незаконно використовується на території певної країни;

в) валюта, яка має здатність вільно обмінюватись для резидентів і нерезидентів на національну валюту і використовуватись в угодах з реальними і фінансовими активами;

г) законний платіжний засіб на території країни, що її випускає;

д) валюта, яка широко використовується для здійснення платежів за міжнародними уходами й активно продається і купується на головних валютних ринках;

є) валюта, що характеризується стабільним валютним курсом, зміни якого відбуваються переважно внаслідок фундаментальних макроекономічних закономірностей.

5. *Валюта національна - це:*

а) валюти, в якій країни тримають свої ліквідні міжнародні резервні активи, що використовуються для покриття від'ємного сальдо платіжного балансу;

б) платіжний засіб інших країн який законно або незаконно використовується на території певної країни;

в) валюта, яка має здатність вільно обмінюватись для резидентів і нерезидентів на національну валюту і використовуватись в угодах з реальними і фінансовими активами;

г) законний платіжний засіб на території країни, що її випускає;

д) валюта, яка широко використовується для здійснення платежів за міжнародними угодами й активно продається і купується на головних валютних ринках;

є) валюта, що характеризується стабільним валютним курсом, зміни якого відбуваються переважно внаслідок фундаментальних макроекономічних закономірностей.

6. *Якщо обмінний курс японської ієни відносно долара США змінився з 4 ієн до 3 ієн за 1 долар, то ціна ієни:*

а) Піднялася з 25 центів до 33 центів, а долар знецінився відносно ієни;

б) Піднялася з 25 центів до 33 центів, а курс долара зріс відносно ієни;

в) Зменшилася з 33 центів до 25 центів, а долар знецінився відносно ієни;

ієни. г) Зменшилася з 33 центів до 25 центів, а курс долара виріс відносно

7. *Використання іноземної салюти як засобу обігу, одиниці розрахунку*

і засобу збереження - це:

- а) доларизація;
- б) валютне заміщення; в) конвертованість;
- г) усі відповіді правильні.

8. *Міжнародна ліквідність - це:*

- а) сукупність усіх платіжних інструментів;
- б) склад валютного курсу та, валютних паритетів;
- в) складний економічний механізм, який забезпечує купівлю та продаж окремих валют;

г) готівкова частика грошової маси, яка циркулює з рук у руки.

9. *Конвертованість валюти – це:*

- а) можливість переказу національної валюти за кордон;
- б) показник, що характеризує здатність валюти вміщатись у конверт;
- в) здатність резидентів і нерезидентів вільно обмінювати національну валюту на іноземну;

г) здатність резидентів і нерезидентів вільно обмінювати іноземну валюту на національну.

10. *Вставте пропущене слово:*

_____ – платіжний засіб інших країн, який законно або незаконно використовується на території певної країни.

11. *Вставте пропущене слово:*

_____ – валюта, яка має здатність вільно обмінюватись для резидентів і нерезидентів на іноземну валюту і використовуватись в угодах з реальними і фінансовими активами.

12. *Вставте пропущене слово:*

_____ – право резидентів купувати, зборі гати і здійснювати операції всередині країни з активами у формі валюти і банківських депозитів, деномінованих в іноземній валюті.

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ

1. *Якщо дві країни укладають угоду, за якою експортно-імпортні операції резидентів цих країн не оподатковуються митами, то така форма інтеграції називається:*

- а) спільний ринок;
- б) зона вільної торгівлі; в) митний союз;
- г) економічний союз;
- д) преференційна торгова угода.

2. *Ефект споживання показує:*

- а) як рівень споживання залежить від розміру імпортного мита;
- б) зростання споживання в результаті виходу країни з митного союзу; в) як споживання ресурсів всередині країни залежить від поділу праці в рамках митного союзу;
- г) збільшується споживання товару в результаті приєднання країни до митного союзу;

- д) всі відповіді правильні;
- є) немає правильної відповіді.

3. *Що належить до переваг інтеграції країн:*

- а) зростаюча конкуренція між виробниками інших країн;

б) близькість рівнів економічного розвитку та ступеня зрілості країн, що інтегруються;

в) розв'язання завдань торгової політики; г) усі відповіді правильні?

4. *Процес економічної взаємодії країн, який приводить до зближення господарських механізмів, який набирає форми міждержавних угод і погоджено регулюється міждержавними органами, називається:*

а) спільний ринок;

б) зона вільної торгівлі; в) митний союз;

г) економічний союз;

д) економічна інтеграція.

5. *Якщо у результаті утворення митного союзу виникає ефект відхилення торгівлі, то:*

а) добробут країн, які не беруть участь у митному союзі, погіршиться; б) добробут країн - учасниць митного союзу погіршиться, якщо ефект відхилення торгівлі перевищує ефект створення торгівлі;

в) добробут країн - учасниць митного союзу поліпшиться, якщо ефект відхилення торгівлі буде меншим від ефекту створення торгівлі;

г) усі відповіді правильні.

6. *Що належить до недоліків інтеграції:*

а) демографічний ефект;

б) створення сприятливого зовнішньополітичного становища;

в) зростання конкуренції між виробниками інших країн;

г) зростання кількості злиттів компаній?

7. *Країни, що інтегруються, домовляються про свободу пересування не тільки товарів і послуг, а й факторів виробництва - капіталу і робочої сили. Цей процес називається:*

а) спільний ринок;

б) зона вільної торгівлі; в) митний союз;

г) економічний союз;

д) преференційна торгова угода.

8. *Внаслідок утворення митного союзу ефект доходу:*

а) збільшиться; б) зменшиться;

в) не зміниться;

г) дорівнює нулю.

9. *Повне скасування митних тарифів у взаємній торгівлі за умови збереження національних митних тарифів щодо третіх країн веде до утворення:*

а) спільного ринку;

б) зони вільної торгівлі; в) митного союзу;

г) економічного союзу;

д) преференційної торгової угоди.

10. *Ефективність створення митного союзу між країнами за лежить від співвідношення абсолютних розмірів:*

а) ефекту доходу й ефекту відхилення торгівлі; б) ефекту створення торгівлі й ефекту захисту;

в) ефекту створення торгівлі й ефекту відхилення торгівлі. г) усі відповіді правильні.

11. *Вставте пропущене слово:*

_____ – процес економічної взаємодії країн, який приводить до

зближення господарських механізмів, набирає форми міждержавних угод і узгоджено регулюється міждержавними органами.

12. Вставте пропущене слово:

_____ – країни, що інтегруються, домовляються про свободу пересування не тільки товарів і послуг, а й факторів виробництва - капіталу і робочої сили.

13. Вставте пропущене слово:

_____ – економічні наслідки, які виявляються на пізніших стадіях функціонування митного союзу.

14. Вставте пропущене слово:

_____ – повне скасування митних тарифів у взаємній торгівлі за умови збереження національних митних тарифів щодо третіх країн.

15. Вставте пропущене слово:

_____ – переорієнтація місцевих споживачів з купівлі товару в ефективнішого позаінтеграційного джерела поставки на і менш ефективне внутрішньоінтеграційне джерело, яка відбувається в результаті усунення імпорتنих мит у рамках митного союзу.

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

Ефективність засвоєння курсу значною мірою залежить від систематичної участі студентів у лекційних і семінарських заняттях, а також від їхньої самостійної підготовки.

Оцінювання рівня опанування студентами матеріалу навчальної дисципліни проводиться шляхом поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення дисципліни з метою виявлення ступеню розуміння студентами засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Поточний контроль здійснюється у вигляді співбесід на семінарських заняттях, виконанні та захисту індивідуального завдання, здійсненні поточного тестування за основними розділами курсу та вирішенні практичних завдань розрахункового характеру.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі тестування та підсумкової практичної контрольної роботи.

Критерії оцінювання

Аудиторна і самостійна робота виконується під керівництвом викладача і оцінюється в балах. Загальна кількість балів, яку студент може отримати – 100. Мінімальна кількість балів, яку студенту необхідно отримати для зарахування навчальної дисципліни складає – 60.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усне опитування, тестування	Критерії оцінювання
«5»	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час усного опитування, надає правильні відповіді на додаткові питання та практичні завдання. Надає вірні відповіді на всі тестові завдання.
«4»	Студент достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під усного опитування, переважно правильно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Але при наданні відповідей на додаткові питання за темою допускає окремі

	неточності та незначні помилки. Надає вірні відповіді на більшість (75-85%) тестових завдань.
«3»	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом під час здійснення усних виступів на семінарських заняттях, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та надання вірних відповідей на додаткові питання за темою. При виконанні тестування надає вірні відповіді на половину тестових завдань.
«2»	Студент поверхово володіє навчальним матеріалом, фрагментарно викладає його під час усного опитування та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві неточності; не надає відповіді на додаткові питання за темою. При виконанні тестування надає вірні відповіді на меншість тестових завдань (25-40%).
«1»	Студент частково володіє навчальним матеріалом, під час усного опитування та виконанні письмових завдань не в змозі надати правильні відповіді. Під час тестування надає вірні відповіді на окремі тестові завдання (5-20%).

Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль I (семінарські заняття, поточне тестування, практичні завдання)			Модуль II	Залік		Сума
Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	Змістовний модуль 3	ІНДЗ	Підсумкова практична контрольна робота	Підсумкове тестування	
T1, T2, T3,	T4, T5, T6, T7, T8	T9, T10	15	10	25	100
15	25	10				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антофій Н.М., Булюк О.В., Фомішин С.В. Міжнародна економіка. Навчальний посібник. К.: Гельветика, 2019. 352 с.
2. Багрова І.В. Міжнародна економічна діяльність України: Навчальний посібник / І.В. Багрова, О.О. Гетьман, В.Є. Власик. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. – 384 с.
3. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка: монографія. За ред. О.І.Рогача. К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 368 с.
4. Васютинська Л. А. Міжнародні фінанси : навчальний посібник. Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2017. 310 с.
5. Волоснікова Н. М., Климова С. О. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / за ред. С. І. Архієреєва ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». Харків : НТУ «ХПІ», 2010. 271 с.
6. Глобальні виміри неопротекціонізму: теорія і практика: монографія / В. Г. Панченко. – К.: Аграр Медіа Груп, 2018 – 618 с.

7. Гронтковська Г.Е., Ряба О.І., Венцурик А.М., Красновська О.І. Міжнародна економіка. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 382 с.
8. Європейська економічна інтеграція: навчальний посібник /С.М. Кваша, О.М. Файчук, О.В. Файчук. – К.: НУБіП України, 2019. – 282 с.
9. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка в питаннях та відповідях. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 228 с.
10. Козик Ю.Г., Міжнародна торгівля / Ю.Г. Козик, Н.С. Логвінова - К: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с. 2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля : підручн. / Ю. Г. Козак. – К. : ЦУЛ, 2015. – 272 с.
11. Лебедева О., Білоцерківець В., Завгородня О. Міжнародна економіка. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
12. Міжнародна економіка: підручник / В.Г.Герасимчук, С.В.Войтко, Б.С.Серебренніков, Т.В.Сакалош; за ред. В.Г.Герасимчука, С.В.Войтка – Київ: КПІ ім. Сікорського, вид-во «Політехніка», 2024 – 532.
<https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/e9e00ba4-f62f-4473-a957-6a849beacba3/content>
13. Міжнародна економіка: Навчальне електронне видання / К.В. Балабанов, О.В. Булатова, Ю.І. Чентуков. – Маріуполь: МДУ, 2013. – 552 с
14. Міжнародна економіка: навч. посіб. / За ред. Г. Е. Гронтковської/ Г. Е. Гронтковська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 384 с. – С. 331-354.
15. Міжнародна економіка. Практикум: навчальний посібник. [Електронний ресурс] / К.Ю. Величко, Г.А. Баламут. – Електрон. дані. – Х. : ДБТУ, 2023.
[https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/41882/1/NP_MIZHNARODNA%20EKO NOMIKA_23.pdf](https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/41882/1/NP_MIZHNARODNA%20EKO%20NOMIKA_23.pdf)
16. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / А. І. Боярчук, Р.П. Огородник, І. А. Плющик, Н. М. Антофій, Н. Є. Федорова Херсон : ТОВ «ВКФ СТАР» ЛТД», 2018. 374 с
17. Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: Навчальний посібник / Лютак О.М., Баула О.В., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Корольчук Л.В., Кравчук П.Я., Урбан О.А., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2022. 324 с.
18. Міжнародна торговельна діяльність: підручник. /В.В. Рокоча, Н.М. Літвін, В.Г. Алькема, К.В. Ковтонюк, Г.П. Оласюк, О.І. Горбачук, Б.М. Одягайло, В.І. Терехов, Дмітрієва Н.О. – К.: ВНЗ «Університет економіки і права «КРОК», 2018. – 698 с. URL:
https://library.krok.edu.ua/media/library/category/pidruchniki/rokocha_0004.pdf
19. Москалик Р. Торговельна політика : Навчальний посібник (електронне видання). – Л: ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 61 <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Torhovelnna-polityka-navch-posibnyk.pdf>
20. Рибчук А.В., Фомішина В.М., Фомішин С.В. Міжнародні економічні відносини. Наочний навчально-методичний посібник. К.: Гельветика, 2019. 392 с.
21. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник; кол. авторів; за заг. ред. д. е. н. Фісуненко П. А. – Дніпро: Арт-Прес, 2023, – 400 с.
22. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини. Історія. Теорія. Політика: підручник. Київ: Либідь, 2019. 960 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний веб-сайт ЮНКТАД (United Nations Conference on Trade and Development). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unctad.org>.
2. Офіційний веб-сайт СОТ (World Trade Organization). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wto.org>.
3. Офіційний веб-сайт World Intellectual Property Organization. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uspto.gov>.
4. World Investment Report. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unctad.org/en/subsites/dite/index.html>
5. World Trade Organization: Intellectual Property Rights. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wto.org/wto/intellect.htm>.
6. Офіційний веб-сайт Міністерства економіки України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.gov.ua/>
7. China: The rise of a trade titan. UNCTAD. URL: <https://unctad.org/news/china-rise-trade-titan>
8. European Union. Trade. - https://europa.eu/european-union/topics/trade_en
9. Financial Times. Financial Times. URL: <https://www.ft.com/content/3451ba03-28fc-4300-8813-af66bb743bf4>
10. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).